Høringssvar til utredning av fremtidig barnehage – og skolestruktur i Eidsvoll kommune.

Jeg ønsker som tillitsvalgt på Dal skole på vegne av mine medlemmer, å gi innspill til høringen knyttet til delrapport 1 og 2 om fremtidig barnehage – og skolestruktur i Eidsvoll kommune.

Jeg er opptatt av mine medlemmers arbeidsmiljø, og mener at forslaget kan få store konsekvenser for medarbeiderne. Derfor er jeg opptatt av at alt må belyses grundig før det fattes et endelig vedtak om nedleggelser, sammenslåinger eller andre store endringer.

Usikkerhet og belastning for ansatte.

Da utredningen startet, opplevde mange ansatte stor usikkerhet knyttet til eget arbeidssted. De var usikre på hvordan arbeidshverdagen kom til å se ut, og om de i det hele tatt ville ha en jobb å gå til. Langvarig usikkerhet fører til økt belastning for den enkelte, stress og dårlig arbeidsmiljø. Arbeidstakerne blir mindre motiverte, og sykefraværet øker.

Arbeidstakerne opplever at det blir vanskelig å planlegge for ny faglig utvikling og i det private rom.

Eidsvoll kommune har som arbeidsgiver et særskilt ansvar for å sørge for at ansatte blir ivaretatt etter beste evne gjennom hele denne prosessen. Prosessen må være åpen, inneholde god informasjon og involvere de ansatte for å redusere de ansattes belastning både psykisk og fysisk.

Dersom arbeidstakerne får nytt arbeidssted, kan dette føre til lengre reisevei for noen. Dette kan påvirke arbeidstakeren arbeidshverdag, og vanskeligheter med å kombinere jobb og familieliv.

I ytterste konsekvens kan dette igjen føre til vanskeligheter med å beholde kvalifiserte medarbeidere og rekrutering til kommunen blir vanskeligere.

Som tillitsvalgt ser jeg også at dette gjør noe med rekruteringen av nyansatte til Eidsvoll kommune. Vi sliter med å få nok kvalifiserte søkere til våre barnehager og skoler.

Dette er hensyn som bør tas med i den samlede konsekvensvurderingen.

Konsekvenser for arbeidshverdagen må utredes.

Rapporten slik den er skrevet nå tar ikke for seg viktigheten av arbeidstakerens arbeidshverdag.

Vi savner en grundigere vurdering av:

- Konsekvenser for arbeidsmiljøet.
- Risiko for kompetanseflukt.
- Konsekvenser for sykefravær og turnovers.
- Konsekvenser av lengre arbeidsreiser.
- Behov for kompetanseutvikling og omstillingstiltak.
- Hvordan ansatte skal ivaretas ved eventuelle nedleggelser og/eller sammenslåinger.

Betydningen av stabile voksenrelasjoner.

Selv om denne høringen handler om struktur, må man ikke glemme at ansatte er en avgjørende faktor for kvaliteten til barn i barnehager og elever på skole og sfo.

Trygge og stabile voksenrelasjoner skapes over tid. Når ansatte forsvinner eller arbeidsmiljøer splittes opp, kan dette få konsekvenser for barnas trivsel, tilhørighet og læringsmiljø.

Nærskolen er viktig for lokalsamfunnet

Nærskolen er langt mer enn et undervisningssted. Den fungerer som et naturlig samlingspunkt for barn og foreldre både på og utenfor skoletiden. Eidsvoll kommune er en kommune i vekst, derfor virker det urealistisk å legge ned nærskolene der nye bosettinger skjer. Skolen er ofte en viktig brikke i puslespillet når familier vurderer å flytte på seg. Vi ønsker at Eidsvoll kommune skal være en attraktiv kommune å flytte til, da trenger vi nærskolene våre.

Kvalitet må veie tyngre enn kortsiktige økonomiske gevinster.

Vi mener at vurderingene ikke ensidig kan baseres på økonomi og kapasitet.

Kvaliteten i tjenestene, de ansattes arbeidsforhold og barnas og elevenes behov må være sentrale kriterier i beslutningsgrunnlaget.

En løsning som på kort sikt framstår som økonomisk gunstig, kan på lang sikt bli kostbar dersom resultatet blir høyere sykefravær, mindre kvalifiserte ansatte, svekket kvalitet i tilbudet og en fraflytting fra kommunen vår.

Avslutning

PÅ vegne av Fagforbundets medlemmer ved Dal skole ber jeg om at sluttrapporten inneholder en mer grundig analyse av konsekvensene for de ansatte. Den bør også inneholde konkrete talt som er målbart, dersom dette skal være en utvei. Fremtidens barnehager og skoler bygges ikke først og fremst gjennom struktur, men gjennom kompetente og trygge medarbeidere som er trygge i jobben sin. Ethvert forslag til strukturendring må derfor vurderes opp mot konsekvenser for arbeidsmiljø, rekruttering, kompetansebevaring og kvaliteten på tjenestene vi gir.

Fagforbundets tillitsvalgte jobber for å ivareta de ansatte på arbeidsplassene. Det er derfor hensiktsmessig at vi blir hørt og at våre innspill blir brukt i alle faser av utredningen.

Med vennlig hilsen

Torill Lundberg

Tillitsvalgt på Dal skole

Fagforbundet Eidsvoll og Hurdal

Høringsinnspill til utredning av framtidig skole- og barnehagestruktur i Eidsvoll kommune

Barnets beste må være avgjørende

Jeg ønsker å uttrykke min motstand mot forslag som innebærer nedleggelse av skoler i Eidsvoll kommune.

Når kommunen vurderer framtidig skolestruktur, må barnets beste være det overordnede hensynet. Det avgjørende spørsmålet bør ikke være hvilke skoler som kan legges ned eller hvordan kommunen kan oppnå størst mulig økonomisk innsparing, men hvilke løsninger som gir barn og unge de beste forutsetningene for trygghet, trivsel, læring og utvikling.

Barnets beste handler om langt mer enn faglige resultater. Det handler om å bli sett av voksne, oppleve tilhørighet, ha en trygg skolehverdag og vokse opp som en aktiv del av sitt eget nærmiljø. Beslutningene som tas nå vil påvirke barn og unge i mange år framover, og bør derfor bygge på en helhetlig vurdering av konsekvensene for deres hverdag og oppvekstvilkår.

Skoleveien er en viktig del av barnas hverdag

En nærskole gir barn mulighet til å gå eller sykle til skolen. Når nærskoler legges ned, erstattes en kort og aktiv skolevei ofte av lang daglig transport. For enkelte elever kan dette innebære opptil to timer på buss hver dag.

Dette handler ikke bare om logistikk. Det handler om tid, helse og livskvalitet. Tid som ellers kunne vært brukt til lek, fritidsaktiviteter, venner, familie, hvile og søvn. Muligheten til å gå eller sykle til skolen gir dessuten daglig fysisk aktivitet, selvstendighet og tilhørighet til nærmiljøet.

Spørsmålet om skolevei handler derfor om langt mer enn transport. Det handler om hvordan barn får bruke tiden sin, hvilke muligheter de har til å være fysisk aktive, og hvilke rammer kommunen legger for deres oppvekst.

Trygge oppvekstmiljøer som grunnlag for framtiden

Skolens oppgave er ikke bare å formidle kunnskap. Den skal også bidra til å utvikle trygge, selvstendige og robuste unge mennesker som er rustet for videregående opplæring og voksenlivet.

For mange barn skjer denne utviklingen best i oversiktlige skolemiljøer hvor lærere kjenner elevene og foreldrene kjenner skolen. Det gir gode forutsetninger for tidlig oppfølging, godt samarbeid mellom hjem og skole og et trygt læringsmiljø.

De senere årene har det vært offentlig oppmerksomhet rundt uro og ordensutfordringer ved enkelte større skoler i kommunen. Dette understreker verdien av skolemiljøer hvor voksne har oversikt, kjenner elevene og kan gripe inn tidlig når utfordringer oppstår.

Målet må være å gi barn de beste forutsetningene for å lykkes videre, ikke bare faglig, men også som mennesker.

Særskilt om Feiring

Feiring skole er mer enn et undervisningstilbud

For Feiring er skolen en sentral institusjon i lokalsamfunnet. Den bidrar til fellesskap, tilhørighet, aktivitet og lokal identitet. Når en skole svekkes eller legges ned, mister bygda ikke bare et tjenestetilbud, men også en viktig møteplass og samfunnsbygger.

Levende bygder trenger lokale skoler

Eidsvoll er mer enn sine tettsteder. Kommunen består også av bygdesamfunn som bidrar til mangfold, kultur, frivillighet og attraktivitet.

For Feiring er skolen en av de viktigste institusjonene i lokalsamfunnet. Den bidrar til bosetting, aktivitet og framtidstro. Når skole, idrettslag, kulturliv og frivillighet virker sammen, skapes et levende lokalsamfunn som er attraktivt for både dagens og framtidige innbyggere.

Dersom kommunen ønsker levende bygder også i framtiden, må den være villig til å investere i de institusjonene som gjør bygdene levedyktige. For Feiring er skolen en slik institusjon.

Det er derfor spesielt viktig å bevare Feiring som en 1–10-skole. Ungdomstrinnet er en viktig del av det fellesskapet som binder bygda sammen. Skolen skaper en naturlig sammenheng mellom skole, fritid og lokalsamfunn gjennom hele oppveksten, og gjør det enklere for barn og ungdom å delta i idrett, kulturliv og frivillighet i nærmiljøet. En avvikling av ungdomstrinnet bør derfor ikke betraktes som et kompromiss, men som en endring som på sikt kan svekke både tilhørigheten til bygda og grunnlaget for et levende lokalsamfunn.

Økonomi kan ikke være eneste vurdering

Jeg har forståelse for at kommunen står overfor krevende økonomiske prioriteringer. Samtidig kan beslutninger om skolestruktur ikke reduseres til økonomiske beregninger alene.

Kostnadene ved å opprettholde en skole er forholdsvis enkle å beregne. Kostnadene ved å svekke lokalsamfunn, redusere barns fritid, øke transportbehovet og gjøre bygdene mindre attraktive er langt vanskeligere å måle. Like fullt er disse konsekvensene reelle og må tas med i vurderingen.

Konklusjon

Jeg mener Eidsvoll kommune bør opprettholde dagens skolestruktur og avvise alternativer som innebærer nedleggelse av lokale skoler.

Barn bør, så langt det er mulig, få gå på skole i sitt eget nærmiljø. Verdien av korte skoleveier, muligheten til å gå eller sykle til skolen, trygge og oversiktlige læringsmiljøer, godt samarbeid mellom hjem og skole og levende lokalsamfunn må tillegges betydelig vekt.

Kommunestyret står nå overfor et valg som vil få konsekvenser langt utover dagens budsjettutfordringer. Dette er ikke bare et spørsmål om skolebygg og økonomi, men om hvilke oppvekstvilkår vi ønsker å tilby barn og unge i Eidsvoll.

Jeg oppfordrer derfor kommunestyret til å la hensynet til barnas hverdag og framtid veie tyngre enn kortsiktige innsparinger. Når denne saken skal avgjøres, håper jeg politikerne spør seg selv ikke bare hva kommunen kan spare, men også hva barn, familier og lokalsamfunn kan miste.

Med vennlig hilsen

Øystein Rydland

HØRING

UTREDNING AV BARNEHAGE- OG SKOLESTRUKTUR I EIDSVOLL KOMMUNE

INNSENDT AV HAMMERSTAD OG OMEGN VEL

Alle deler av Eidsvoll kommune trenger bosetning, fra Dal i sør til Feiring i nord og spesielt midt i bygda.

Skolen er en viktig institusjon for å opprettholde gode bomiljøer, øke tilflytting og ha skoler nær der folk bor. Gode relasjoner mellom skole og nærmiljø er en viktig faktor.

Hammerstad og Omegn Vel er opptatt av å beholde og videreutvikle det gode nærmiljøet i vårt nedslagsfelt. Ås skole er hjertet i vårt nærmiljø. Fjerner man hjertet vil området sakte, men sikkert miste sin livsnerve.

Derfor argumenterer Hammerstad og Omegn Vel for 0-alternativet, for å beholde dagens struktur. Delrapport 2 gir gode argumenter for å beholde skolen og synliggjør negative konsekvenser ved nedleggelse.

I 2009 etablerte Hammerstad og Omegn Vel Aashuken (v/Sandhaugen) med hovedmål at det skulle være en av flere arenaer for UTESKOLEN til Ås skole. Hovedfokus var å bli kjent med eget nærmiljø og oppleve praktisk og fysisk aktivitet. Hammerstad og Omegn Vel har en plan for samarbeid med Ås skole for elevene på 4. – 7. trinn. Vellet bidrar også med ressurser til aktivitetene. Vedtektene til Vellet beskriver slike tiltak som en av hovedelementene for driften av en velforening.

LOKALMILJØET

- Nærmiljøet er avhengig av skolen
- Midtbygda uten Ås skole vil kunne begrense tilflytting og muligens også oppleve fraflytting
- Ås skole er en viktig arena for sosial tilhørighet for flere enn elever og foresatte. Skolen samler også besteforeldre, tanter, onkler og naboer. Som eksempler er skolens skidag avhold på en lørdag, samlingspunkt for feiring av 17. mai og kulturkveld i juni
- Disse aktivitetene er et samarbeid med foresatte og Ås skole har engasjerte, ivrige og positive foresatt som alltid bidrar til beste for elevene og skolens aktiviteter. FAU er godt organisert, aktive og engasjerte, med ansvar for ulike aktiviteter fordelt på trinn. Dette gir forutsigbarhet og enklere å aktivisere alle foresatte i løpet barnets skoletid.

- Ås skole er aktivt brukt til fritidsaktiviteter, som korps, kor, 4H, idrett og kulturskole. Skolen, både gymsal og grillhytte, lånes ut til bursdagsselskaper, slik at alle i en klasse kan inviteres
- Ås skoles flotte uteområde brukes aktivt både i skoletida og på fritida. Vellet er bidragsyter til materiell, slik at elevene har gode, positive og trygge aktiviteter
- Ås skole har flotte uteområder i nærmiljøet som brukes aktivt i undervisningen, som f.eks lekeplasser på Vestvang og Siggerudhagan, Bygdetunet, Rognstadbakken, Krogsrud sag, Aashuken, Krafttjern, Kvedalen, Mistberget, Dokken og Wergelandslunden. Skolen og vellet har et godt samarbeid med grunneiere i området
- Aashuken er en gapahuk satt opp på dugnad av vellet, på skogsområdet Sandhaugen som er eid av Kaja og Helge Aas. Gapahuken ligger nær Spetalsvegen og er lett tilgjengelig også for barnevogner og rullestolbrukere. Elevene ved Ås skole kan gå eller sykle til et flott opparbeidet område i sitt nærmiljø. Dette motiverer også til bruk på fritida
- Det kjøres skiløyper på to nabojorder til skolen, noe som er til glede, både for skolen og for lokalbefolkningen
- Gang- og sykkelveier er godt utbygd i skolens nærområde, som gir trygghet både på skoleveien og i fritida
- Det er god offentlig kommunikasjon i området, slik at både foresatte og ansatte ikke er avhengig av egen bil
- Ås skoles lokaler benyttes både til Stortings- og kommunevalg

ELEVENE

- Elevundersøkelsen viser over tid at elevene trives, føler trygghet, har gode relasjoner til ansatte og får faglige utfordringer. Dette er alle faktorer som bidrar til å utvikle læringsglede og faglige ferdigheter
- Nasjonale prøver viser at Ås skole over en lang periode presterer gode resultater
- Medarbeiderundersøkelsen viser at ansatte trives, har høy grad av faglige og sosiale arenaer og brenner for mandatet skolen er satt til. Dette påvirker elevenes trygghet, læringsglede og faglig og sosial utvikling
- Ansatte blir som oftest i jobben til naturlig avgang tilsier at de slutter
- Ansatte har meget god og brei faglig kompetanse og skolens organisering bidrar til disse gode resultatene
- Organisering på trinn med tett samarbeid og ansvarsdeling gir kontinuitet og høy kvalitet i oppfølging av elevene. Elevene føler seg sett og hørt av voksne de har en god relasjon til
- En utbredt delingskultur mellom trinn og team gir felles struktur for planer og læringsmetoder

- Ås skole er opptatt av fellesskap og samarbeid med mange aktiviteter på tvers av trinn, som f.eks lek og joggedag, aktivitetsdager, skoleskidag, skøytedag, Åsiaden og Blime-dansen. Trygghet skapes ved at alle, fra ledelse til lærere, fagarbeidere, sekretær, renholdere og tekniker «kjenner» alle elevene
- Ved å bruke nærmiljøet som læringsarena utvikler elevene også praktiske og fysiske ferdigheter som gir alle elevene mulighet til å prestere ut fra sine forutsetninger
- Ved nedleggelse av Ås skole, vil de fleste elevene være avhengig av transport
- Rundt 80 % av elevene fratas mulighetene til å gå eller sykle til skolen
- Gang- og sykkelveier er godt utbygd i nærmiljøet til Ås skole og gir en naturlig fysisk aktivitet. I tillegg er skoleveien en viktig sosial arena
- Økonomisk gir mer transport vesentlig høyere utgifter

ØKONOMI

- Barna er kommunens framtid og et trygt og godt oppvekstmiljø i nærheten av der man bor vil styrke barns psykiske, fysiske og sosiale helse
- Barns bestevurdering kan ikke prises økonomisk, og vil derfor vanskelig la seg vurdere opp mot innsparingstiltak for en kommune.
- Hammerstad og Omegn Vels vurdering er at det i et langsiktig perspektiv ikke vil være lønnsomt å legge ned en godt fungerende skole. Ut fra delrapport 2 kan det se ut som det er minimalt man sparer ved nedleggelse av Ås skole

På vegne av Hammerstad og Omegn Vel, v/styret

Unni Johnsrud	leder
Steinar Meiningen	nestleder
Elisabeth Gill	sekretær
Knut Skrolsvik	kasserer
Borgny Fredriksen	styremedlem
Toril Skovseth	styremedlem

Høringsinnspill

Høringssvar gjelder utredningen av skolestruktur i Eidsvoll kommune, med særlig vekt på alternativ 6 som er presentert i delrapport 2; nedleggelse av Eidsvoll verk skole.

Barn og unge skal prioriteres, man ønsker lokalsamfunn hvor folk trives, en tilflytting til kommunen som kan gi flere ressurser, og ikke minst, gode lærings- og oppvekstsvilkår for våre fremtidige generasjoner. Eidsvoll kommune ønsker å bygge sterke og trygge relasjoner, både mellom voksne og elever, og elevene seg i mellom. Kommunen vil ha skoler som utvikler inkluderende fellesskap, som fremmer helse, trivsel og læring for alle. «Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur, der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling». Videre skriver kommunen at det daglige arbeidet med skolemiljøet er også forebyggende arbeid.

På Eidsvoll verk skole har vi det sånn. Gjennom generasjoner, har skolen hatt barn som går til skolen, sykler sammen, er aktive og bruker skolens arealer også utenom skoletid. De mestrer steg for steg større oppgaver, og blir etter hvert mer og mer selvstendige. De kan bruke skoledagen sammen med andre fra gata de bor i, de opplever trygghet i en stabil lærermasse, og de møter alle barna på hele skolen til felles morgensamling 4 dager i uka. Der blir de trygge på å fremføre foran mange andre gjennom blant annet morgensamling, de lærer seg å verdsette og respektere andres bidrag, og de knytter et trygt og godt fellesskap som forebygger mobbing og utestengelse. De har trygge, stabile lærere og personal ved skolen, som har vært der lenge. Ved en skolenedleggelse, rives dette bort. 1.klassinger som så vidt har kommet i gang med skoletilværelsen skal bruke lang tid på buss, og 7.klassinger må bryte opp sitt siste år på barneskolen de kjenner så godt. Ja, dette vil skje en gang for nettopp disse barna, men disse barna er like viktige, og effektene for dem kan bli store. Fremtidige 1.klassinger, og barneskolebarn for øvrig, som skal vente på buss alene, kjøre buss alene, og få ekstra lange dager grunnet lang reisevei, er etter mitt skjønn alt annet enn det jeg anser som «til barnets beste»? Videre river man bort et svært godt etablert fellesskap, med svært gode læringsforhold, hvor man finner nettopp det kommunen vil ha; et raust og støttende læringsmiljø, med sterke og trygge relasjoner. Er det virkelig «barnets beste» å legge ned en skole hvor så mange barn har det veldig bra?

I delrapport 2, er det mange forhold som i svært liten grad er tatt reell stilling til og som på ingen måte kan måles i kroner og øre. Dette bekymrer meg. Forebygging er vanskelig å sette en prislapp på. Nedsatt aktivitet, lengre reisevei som kan bety tidligere opp på morgenen, vanskeligere hverdagslogistikk for familiene, og mindre tilflytting nettopp fordi nærskolen blir borte, er blant konsekvensene man ikke kan se bort fra at kan bli reelle ved å gå for å legge ned en nærskole. Videre vil fravær av nærskolen kunne føre til mindre samhold, færre muligheter til lokale arrangementer og et psykososialt miljø som i større grad preges av utrygghet. Hvor skal barna oppholde seg når nærskolen ikke lenger finnes? Skal de «henge» på senteret? Skolen brukes hver dag som en arena for

barna til å samles etter skoletid, leke, arrangere bursdager eller ha elevkvelder med barn og foreldre.

Det som uroer meg, er hvor lite kommunen gjennom denne rapporten synes å være interessert i å fokusere på forebygging og videre tilrettelegging av de trygge og gode læringsarenaene vi har i dag. Det legges teoretisk vekt på det i planer og strategier, men ikke i denne rapporten og i disse alternativene. Eidsvoll verk skole har i svært liten grad rapportert mobbing og utfordrende situasjoner over tid blant barna, og det meldes jevnt over om tilfredse barn, som har mange å være sammen med, og som trives på skolen sin.

Tid sammen blir borte. Tid sammen med venner, tid sammen med familien. Lengre skolevei betyr mer tid til transport, mindre tid til lek og aktivitet. Foreldre kan i stor grad oppleve økte utfordringer med logistikk, spesielt pendlere som i dag er avhengige av at barna kan komme seg til og fra skolen selv. Det kan også føre til økte kostnader for den enkelte familie, og vil spesielt kunne innskrenke enslige foreldres muligheter, eller familier som ikke har andre ressurser som kan bistå med henting av barn. I utstrakt grad kan dette føre til fraflytting for denne gruppen, og mindre tilflytting til folk i liknende situasjoner. Områdene rundt nærskolen som legges ned, vil i langt mindre grad være attraktiv for barnefamilier. Mindre tilflytting kan resultere i færre ressurssterke skattebetalere som ønsker å bosette seg i dette området, og boligprisene kan følgelig falle i verdi – dette regnestykket mangler i oversikten over hva kommunen kan spare på nedleggelse.

Et annet regnestykke som mangler er hva det vil koste å faktisk legge ned en skole. Hva koster det å rive den, hva koster det om den blir stående tom? Hva blir de potensielt økte utgiftene til PPT, BUP, fritidskontakter og andre helsetjenester i kommunen? Og hva sparte kommunen faktisk på nedleggelsen av Finstadskolen? Jeg vil også trekke frem noe som gjør hele regnestykket enda mer usikkert: kommunestyret har selv vedtatt at innsparingsbeløpet denne prosessen skal hente inn – 20 til 40 millioner kroner – foreløpig kun er et grovt anslag, og at tallene skal kvalitetssikres før noen endelig beslutning tas. Når man ikke engang er sikker på hvor mye man faktisk skal spare, virker det forhastet å presse gjennom store konsekvenser for barn og lokalsamfunn allerede nå. Disse endringene er irreversible, og kan i verste fall skape store negative konsekvenser både på kort og lang sikt. I delrapport 2 mangler det flere svært relevante beregninger og tall, som kan gi et bedre og mer fullstendig bilde av de reelle kostnadene og potensielle besparelsene. I tillegg er det ulike tall som er presentert i rapporten, enn de faktiske forhold. Blant annet ble det presentert i kommunestyremøte en «oppsummering av årlig økonomisk effekt», andre tall enn de som er presentert i rapporten. Det er også presentert, i kommunens egne dokumenter, tre ulike tall for kapasitet ved Eidsvoll Verk skole. Når gale tall legges til grunn når det sendes ut på høring, og kommunen i forkant er gjort oppmerksom på dette, er dette alvorlig.

Om man ser bort fra tallene, står jeg likevel igjen med spørsmålet: hva gjør man når skolene om noen år igjen er fulle, og tilflyttingen til Langset og Vilberg har nådd det man tidligere anslo?

Kommunen har tidligere bygget skoler som ikke har blitt fylt opp som planlagt, og dette ble bekreftet av kommunen selv på informasjonsmøtet 24. juni. Der kom det fram at nye Vilberg skole har plass til nærmere 800 elever, men i dag har rundt 370. Samtidig sliter skoler i Sørbygda, som Råholt og Dal, med for lite plass og må bruke brakker. Jeg oppfatter dette som et tydelig eksempel på at kommunens tidligere kapasitetsberegninger har vært lite treffsikre – man har investert stort der behovet i ettertid viste seg å være langt mindre, samtidig som andre områder har måttet klare seg med for lite. Den gang ble også disse beslutningene tatt på grunnlag av rapporter og vurderinger man den gang mente var solide. Historien viser altså at slike vurderinger kan slå feil, også når de virker godt begrunnet der og da. Da bør man være ekstra varsom med å gjenta samme type feil ved å nå tvangsflytte barn fra en velfungerende skole, i stedet for først å lære av det som allerede har gått galt. Kan man denne gangen velge å lytte til lokalbefolkningen, la nærskolen bestå, og heller vurdere andre alternativer for å dekke behovet for midler?

Å bøte på uheldige vurderinger fra tidligere, ved å flytte barn fra veletablerte og gode læringsmiljøer på Eidsvoll Verk, Ås eller Feiring, er dårlig samfunnsplanlegging. Et alternativt budsjett ble lagt frem fra opposisjonen, som ivaretar nærskolen videre, så man må ikke gå frem med et av alternativene fra delrapport 2.

Opplæringsloven §2-6 sier at elevene har rett til å gå på en skole i nærmiljøet. Kommunen skal ta hensyn til topografi, trafikkforhold og kapasitet på skolene, og at barn i samme nabolag skal få gå på samme skole. Etter mitt syn er det kun kapasitet kommunen vektlegger i dette arbeidet, hvilket i stor grad skaper grunn til bekymring.

Jeg ber om at kommunen ser gjennom dette på nytt, ser etter andre alternativer til innsparinger, og vektlegger verdien av veletablerte, trygge, ressurssterke læringsmiljøer som finnes ved blant annet Eidsvoll Verk skole. Ta til etterretning lokalbefolkningens engasjement og innspill, og prioriter barnets beste, både nå og fremover i årene som kommer.

Høringssvar fra FAU ved Ås skole

Utredning av barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune. Gjelder delrapport 2, alternativ 4 og 5 (nedleggelse av Ås skole).

FAUs hovedbudskap

FAU ved Ås skole mener at Ås skole må opprettholdes som barneskole. Vi anerkjenner kommunens økonomiske utfordringer, men utredningens egne tall og beskrivelser gir ikke grunnlag for nedleggelse:

- **Dette berører over 300 barn og deres familier.** Barn med venner, trygge voksne og en skolehverdag som fungerer, ikke kapasitetstall i et regneark.
- **Ås skole har ingen overkapasitet**, den har god bygningsmasse og noen av kommunens beste skoleresultater, og ligger i et vekstområde kommunen selv fortsatt bygger ut med «kort skolevei» som begrunnelse.
- **Innsparingen er liten og usikker**, 5,9–7,6 millioner av et mål på 30–40, og en nedleggelse med salg av bygget er *uopprettelig* den dagen prognosene slår feil, slik de allerede har gjort for Vilberg.
- **Barna er ikke hørt, og barnets beste-vurderingen foreligger ikke.** Den, og de øvrige bestilte utredningene, må foreligge og behandles reelt **før** vedtak, ikke leveres etter at høringsfristen er gått ut.
- **Kommunen bør velge mindre inngripende tiltak:** grensejusteringer, bedre utnyttelse av bygg og alternative modeller, slik kommunestyret selv har bestilt utredet (KS-26/80 punkt C).

Dette handler om barna våre

Hver morgen står skoleledelsen ved Ås skole og hilser på hvert eneste barn, med fornavn. Det er ikke et festtaleeksempel; det er hverdagen på en skole der voksne kjenner barna og barna kjenner de voksne. Det er mye lettere å se og kjenne alle barna på en skole med 300 elever enn på en skole med 600.

Skoledagen på Ås ser slik ut: Uteskole i skogen der barna får hugge ved og bygge hytter med grunneierens velsignelse. Håndverksuke på Bygdetunet med Museene i Akershus, lefsebaking med Bygdekvinnelaget. Skidager i Rognstadbakken og skøyter på Myhrer, den eneste lengdeløpsbanen på strekningen Oslo–Hamar, i gangavstand fra skolegården. Sykkeltur til Eidsvollsbygningen for de eldste. Alt til fots eller på sykkel, uten en eneste buss.

Og når skoledagen er over, fortsetter skolen å være nabolagets midtpunkt: bursdager og juletrefester i gymsalen, korpsøvelse, kulturkvelder, høstdugnad, og grillhytta som FAU selv har bygget i skolegården og som lånes ut til elevene. Barna bor tett nok til å gå og sykle til hverandre. Vennskap på Ås krever ikke skyss.

Det er dette en nedleggelse tar fra barna. Ikke et bygg, men en hverdag. Utredningen erkjenner det selv: brutte relasjoner og tap av skolekultur, med størst risiko for de sårbare

elevene som ikke har formelle vedtak. Det er barna som trenger stabile voksne og forutsigbarhet, men som ikke står på noen liste og derfor ikke fanges opp av noen overgangsordning. Og barna som ikke har ressurssterke foreldre, rammes dobbelt: Når skidagen krever at utstyret fraktes med privatbil fordi skolebussen ikke tar med ski og akebrett, blir terskelen for å delta høyere for dem som har minst fra før.

Barnas beste

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle beslutninger som berører barn. Det følger av Grunnloven § 104, barnekonvensjonen artikkel 3 og opplæringslova § 10-1, og barnekonvensjonen gjelder som norsk lov, jf. menneskerettsloven § 2. Konsekvensene for barnas trygghet, læringsmiljø og utvikling skal være kartlagt, dokumentert og vurdert før vedtak fattes. Kommuneloven § 13-1 krever i tillegg at saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, med et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.

Etter barnekonvensjonen artikkel 12 har barn rett til å få sine meninger hørt. Denne retten må også gjenspeiles i vurderingen av barnets beste: FNs barnekomité har slått fast at barnas egne meninger skal vektlegges i vurderingen, og gis behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Det kan altså ikke gjøres en reell vurdering av barnas beste uten at barnas egne meninger er innhentet og vektlagt.

Denne vurderingen er ennå ikke gjennomført; delrapport 2 presenterer bare metoden. Høringen gjennomføres dermed uten at foreldre og barn kan uttale seg om selve vurderingen som skal tillegges størst vekt i saken. FAU ber om at barnets beste-vurderingen offentliggjøres i god tid før politisk behandling, og at barnas egne innspill dokumenteres i den.

Nordlandsforskning peker på at vurderingen av barnets beste ved skolenedleggelser ofte er overordnet og lite konkretisert. Det lønner seg derimot å ta dette på alvor, fordi mangelfull vurdering av barnets beste og utilstrekkelig utredning av konsekvenser for barna er oppgitt som årsak til at flere vedtak om skolenedleggelser er kjent ulovlige de siste årene.

Ås skole er en mellomstor nærskole som gir barna en hverdag preget av oversiktlighet, trygghet og tilhørighet. Skolen gjør det godt på nasjonale prøver, noe som viser at dagens skolemiljø gir gode rammer for læring. For barn er skolen stedet de er store deler av dagen. Det er her de lærer, leker, utvikler seg og bygger vennskap. Derfor må barnas beste vurderes ut fra hvordan skolehverdagen deres faktisk blir påvirket.

På Ås skole kjenner barna hverandre på tvers av trinn, og de voksne har gode muligheter til å se det enkelte barnet. Dette skaper trygghet og gjør det lettere å fange opp barn som trenger ekstra støtte. Ved en større skole vil barna i mindre grad kjenne alle rundt seg. Det kan gi mindre oversikt, mer utrygghet og økt risiko for utenforskap, særlig for barn som trenger forutsigbare og kjente rammer.

En nedleggelse eller omgjøring av Ås skole kan bety lengre skolevei, tap av nærskole, brudd i etablerte vennskap og overgang til et større og mindre oversiktlig skolemiljø. Dette er konkrete konsekvenser som berører barnas trygghet, tilhørighet og utvikling, og som må vurderes grundig før det tas en beslutning. Det må også framkomme hvordan barn som har særskilte behov og barn som er særlig avhengige av stabile relasjoner påvirkes.

FAU mener derfor at det ikke er godtgjort at nedleggelse av Ås skole, eller omgjøring til ungdomsskole, er til barnas beste. Når en skole fungerer godt både faglig og sosialt, må kommunen kunne vise tydelig hvordan en endring faktisk vil være bedre for barna. Etter vår vurdering taler hensynet til trygghet, læring, vennskap og tilhørighet for at Ås skole bør bestå som barneskole.

Utredningen beskriver selv en skole som leverer

Delrapportene beskriver Ås skole som en skole med høy trivsel, gode resultater over tid, lav turnover og et stabilt, kompetent fagmiljø. Skolen er best i kommunen i lesing og engelsk på nasjonale prøver 2025–26, og skårer 4,5 på støtte fra lærer, delt høyest i kommunen. Bygget har god teknisk tilstand (VTTG 1,33, blant kommunens beste), SFO-bygg fra 2017 og ferske oppgraderinger fra 2025/2026.

Strukturendringer bør ikke starte med å legge ned det som fungerer best, verken faglig, sosialt eller bygningsmessig.

Økonomien: Liten gevinst, stor og uopprettelig kostnad

Delrapport 2 anslår netto årlig effekt ved nedleggelse til 5,9–7,6 millioner kroner, under en fjerdedel av innsparingsmålet på 30–40 millioner. Innsparingen kommer først og fremst andre steder enn på lærerne, siden ressursene i stor grad følger elevene. Alternativet der Ås blir ungdomsskole ser større ut på papiret, men nesten hele beløpet er en unngått investering ved Dal skole. Anslaget er dessuten neppe realistisk: Ås kan ikke omdisponeres til ungdomsskole uten betydelige ombygginger. Hverken klasserom, gymsal eller fellesarealer er i dag tilpasset ungdomsskoleelever, og en omdisponering helt uten kostnader er ikke troverdig.

Det fremkommer heller ikke i rapporten hva som er reell kapasitet på skolene som skal motta nye elever. Teknisk beregnet kapasitet trenger ikke å bety at mottaksskolen har nok klasserom til å håndtere ny størrelse per årskull, at det er nok spesialrom og grupperom basert på hvor mange elever som nå vil ha behov for det, at SFO er stort nok, at det er nok garderobeplasser og at det er nok arbeidsplasser for de ansatte, for å nevne noe. Trafikkapasiteten ved levering og henting, og nødvendige sikkerhetstiltak i så måte, må også være en del av vurderingen når det skal komme mange titalls flere biler med elever til SFO og mange ekstra busser med elever.

Mot denne svært usikre og begrensede gevinsten står i tillegg kostnader som ikke står i noe regneark: Midtbygda mister sitt samlingspunkt, i tillegg til Brensmork barnehage, som allerede er vedtatt flyttet. Telemarksforskings egen regionale analyse viser at Eidsvoll har landets sjette høyeste innenlandske innflytting, særlig av folk i 30-årene med barn, og at veksten har slått prognosene (regionalanalyse.no/rapport/3240/1/1). For mange barnefamilier er nærskole, trygg skolevei og gode pendlermuligheter viktige kvaliteter ved området. Legger man ned nærskolen i et slikt område, svekker man selve inntektsgrunnlaget innsparingen skulle forbedre.

En unik del av attraktiviteten til området rundt Ås skole er at skolen ligger omtrent midt mellom Eidsvoll stasjon og Eidsvoll Verk stasjon, med gode bussforbindelser begge veier. Det gjør det fleksibelt og enkelt å kombinere levering og henting på SFO med pendling. Flyttes

elevene til Vilberg, forsvinner denne fleksibiliteten, og området rundt Ås mister et stort attraktivitetsfortrinn.

Skolevei, klima og folkehelse

I dag bor halvparten av elevene under 2 kilometer fra skolen, og 73 prosent under 4 kilometer. De går og sykler, en aktiv skolevei som Nasjonal transportplan har som mål for 80 prosent av alle barn, og som forutsetter at nærskoleprinsippet ivaretas.

Ved nedleggelse kan opptil 196 flere elever trenge skoleskyss, til en merkostnad på om lag 1,3 millioner kroner årlig – basert på billettprisen som legges til grunn i rapporten, ikke basert på dialog med Akershus fylkeskommune om hva kostnadene reelt sett vil bli. Nordlandsforskning har tidligere pekt på at kostnadene ved økt skoleskyss øker mer dersom det må opprettes ny bussrute eller settes inn én eller flere ekstra busser, og rapporten dokumenterer ikke hvorvidt de eksisterende skoleskyssrutene kan håndtere en så stor økning uten økte kostnader.

Utredningen kaller selv veien mot Vilberg «delvis farlig», og vurderer verken trafikken gjennom Sundet, hente- og bringesituasjonen rundt mottaksskolene eller SFO-logistikken som gir barna lengre dager. Å flytte flere hundre barn fra gange og sykkel til buss og bil gir også økte klimagassutslipp og bryter med nasjonale planretningslinjer om å styrke, ikke svekke, tilbudet i kollektivnære vekstområder.
Og en hverdagsdetalj som betyr mye: Skolebussene tar ikke med ski, akebrett eller sykler. For barna som blir avhengige av skyss, blir det vanskelig å delta på skidager, sykkeldager og uteskole, selve signaturen til Ås skole. Det gir et potensielt dobbelt folkehelsetap for barna som rammes – de mister både hverdagsmosjonen gjennom å gå eller sykle til og fra skolen, og aktivitetsnivået i skolehverdagen rammes av at færre kan ha med utstyr så ofte som det brukes på Ås skole i dag.

Tallgrunnlaget og tilliten til det

FAU-ene på flere skoler har tidligere påpekt svakheter i rapporten, som direkte klipp-og-lim-feil, ulik metode for å beregne besparelse på Eidsvoll Verk skole og Ås skole (det antas at nedleggelse av Ås ikke gir økt behov for administrasjon på de tre mottaksskolene, mens det motsatte antas for nedleggelse av Eidsvoll Verk), kapasitetsvurderinger som ikke er oppdatert og antakelser som fremstilles som fakta, for å nevne noe. Vi vil i tillegg trekke frem følgende feil eller mangler i rapporten, samt usikkerheter som bør vurderes bedre:

- **Ås har ingen overkapasitet.** Skolen har 306 elever, realistisk kapasitet 350, og prognoser på opptil 340 elever i 2030. Befolkningsprognosen konkluderer selv: «Det er ingen overkapasitet ved Ås barneskole.»
- **Investeringsbehov er ikke nødvendigvis en vedtatt utgift.** Den antatte besparelsen ved Ås skole baserer seg på et redusert investeringsbehov på 27 millioner kroner ved avhending, som fordeles som en årlig utgift jevnt fordelt over ti år. Det skilles ikke på hva som er reelt nødvendig vedlikehold, reinvesteringer eller standardheving, og dermed er det heller ikke en riktig gjengivelse av hvis og når investeringene faktisk skal tas. I tillegg vil mottakerskolene trolig oppleve økt behov for investeringer.

- **Mangler vurdering av reell salgsverdi.** Rapporten dokumenterer ikke hva som er antatt markedsverdi for Ås skole, reguleringsstatus, alternative formål eller kostnader ved å holde bygget tomt fram til et eventuelt salg. Kommunen kan risikere å sitte igjen med flere løpende kostnader på bygget dersom det ikke selges raskt.
- **Det er usikkert om prognosene fanger opp den vedtatte boligveksten i skolekretsen.** Metoden fremskriver en trend fra kun tre årganger og hensyntar ikke boligbygging. Samtidig har kommunen selv, midt i denne prosessen, vedtatt ny boligbygging i skolekretsen: 28 boenheter i november 2025, med kort skolevei som en del av begrunnelsen, og inntil 38 boenheter i Linlykkja våren 2026, i tillegg til om lag 200 ferdig regulerte boenheter i Bårliåsen. FAU ber kommunen avklare om disse vedtakene er innarbeidet i prognosegrunnlaget. Hvis ikke, må sluttrapporten rette det.
- **Vilberg-erfaringen viser hvor fort prognosene eldes.** Nye Vilberg skole sto ferdig for om lag ett år siden, dimensjonert ut fra prognoser om elevvekst. Ett år senere legges det frem et tallgrunnlag som skal vise at de samme områdene har for få barn. Når prognoser har så kort holdbarhet, kan de ikke alene begrunne det mest irreversible tiltaket kommunen rår over: å legge ned og selge en skole. Den dagen Sundet-området vokser og Vilberg er fullt, finnes det ingen vei tilbake. Da er Ås borte.
- **Prognosene bør stresstestes.** Det er flere usikre spørsmål her som bør belyses bedre, som hva som skjer dersom mottakerskolene når full kapasitet før 2040. Men det bør være et minimum å stressteste hva som skjer hvis elevtallet følger høyalternativet, Eidsvoll er tross alt en vekstkommune.

- **Tidshorisonten må frem.** Presset på Dal skole er på topp nå, men elevtallet der er ventet å falle betydelig i løpet av få år. Beslutninger med et 50-årsperspektiv kan ikke bygges på en topp som passerer.

- **Kapasitetsproblemet ligger ikke i nord.** Kommunen har samlet sett om lag riktig antall elevplasser, men de ledige plassene er i nordbygda, mens presset er i sørbygda. Å legge ned en nesten full skole i nord løser ikke kapasitetskrisen i sør. Og mottaksskolene har ikke rom: Vilberg er beregnet til 602–623 elever i 2030 mot en kapasitet på 630, mens Dal beregnes over dagens kapasitet, basert på en utvidelse et annet alternativ i samme utredning foreslår å droppe.
- **Alternativene i rapporten bærer preg av manglende lokalkunnskap.** Elever flyttes mellom skoler som brikker for å få et regnestykke til å gå opp: I ett alternativ gjøres Ås om til ungdomsskole for elever fra helt andre deler av kommunen, mens barna som bor rundt skolen, busses forbi den til Vilberg. Løsningene er laget for å passe et skjema, ikke et lokalsamfunn. Det svekker tilliten til hele kunnskapsgrunnlaget.

Rapporten mangler en samlet samfunnsøkonomisk vurdering. Rapporten omtaler flere steder konsekvenser for lokalsamfunn, men konsekvensene verdsettes ikke. Det vil være vanskelig å sette en prislapp på slike virkninger, men de kan vurderes systematisk etter omfang, alvorlighet og hvilke grupper som rammes. Vi har også gjennom dette høringssvaret pekt på at det er samfunnsøkonomiske kostnader utover kommunens budsjettvirkning som

også bør vurderes samlet, blant annet: foreldres tidsbruk, økt bilkjøring og økt trafikk med påfølgende økte klimagassutslipp, tapt fritid for barn og redusert deltakelse i aktiviteter, dårligere folkehelse, tap av lokalt samlingssted og redusert attraktivitet for å etablere seg i området rundt Ås skole.

Tilliten til prosessen: spørsmål som må besvares før vedtak

FAU ber kommunen svare skriftlig på følgende, og at svarene følger saken til politisk behandling:

1. **Hvordan er barna ved de berørte skolene reelt hørt, og hvor er deres syn dokumentert?** Høringsportalen er ikke laget for barn, høringen har løpt gjennom sommerferien, og elevrådene konstitueres først tett på fristen.
2. **Når offentliggjøres barnets beste-vurderingen, og får høringsinstansene se og kommentere den før politisk behandling?**

3. Sluttrapporten kommer etter høringsfristen. Den skal inneholde det hovedutvalget har bestilt: reelle netto økonomiske effekter, overgangskostnader og alternative modeller for Ås og Langset, herunder oppvekstsentermodeller (KS-26/80 punkt C). **Hvordan sikres reell behandling av og medvirkning til dette materialet før vedtaket 17. november, når høringsinstansene aldri har fått uttale seg om det?**
4. Innsparingsmålet ligger til grunn for utreders mandat, noe som gir risiko for styringsskjevhet der det letes etter strukturgrep som kan levere på målet, i stedet for først å undersøke hva som reelt sett er kommunens fremtidige behov, og hvilken skole- og barnehagestruktur som gir best trivsel, læring, folkehelse, tilflytting til kommunen og oppnåelse av andre mål kommunen måtte ha. **Hvordan vil kommunen forsikre seg om at denne styringsskjevheten balanseres ut, og at andre hensyn enn økonomi reelt sett vektlegges?**

Dette er ikke formaliteter. Når grunnlaget kommer etter at folk har mistet muligheten til å uttale seg, og barna ikke er spurt, svekkes tilliten til hele prosessen. Det er en prosess som skal ende i en beslutning som får store konsekvenser for lokalsamfunnet, og som i praksis ikke kan gjøres om.

Dersom nedleggelse likevel vurderes

FAUs klare standpunkt er at Ås skole skal bestå. Dersom kommunestyret likevel vurderer nedleggelse, må det først gjennomføres en fullstendig konsekvensvurdering. Slik rapportene foreligger i dag, er de ikke grundige nok til å bære en så inngripende beslutning som å legge ned en skole med over 300 elever.

Kommunestyret har bedt om en reell vurdering av de økonomiske konsekvensene. En ny og omfattende rapport fra Telemarksforskning og Nordlandsforskning viser blant annet at det er lett å undervurdere hvor omfattende og kostbar selve overgangsfasen ved en nedleggelse vil bli. Det er en stor belastning for elever og ansatte, og praktisk tilrettelegging har mye å si for hvordan overgangen blir for de berørte. Regnestykket som legges fram for

kommunestyret bør være ærlig på at en skolenedleggelse ikke er en entydig økonomisk løsning, ettersom innsparingene ofte er svært usikre, både på kort og mellomlang sikt. Eventuelle investeringsbehov hos mottaksskoler, kostnader til skyss og midlertidige overgangstiltak bør inngå i beregningene.

De antatte økonomiske effektene bør i tillegg kunne etterprøves, og de som berøres av tiltaket, bør få god tid til å sette seg inn i det for å sikre god troverdighet i beslutningsprosessen.

Avslutning

Utredningens egne delrapporter beskriver en velfungerende nærskole uten overkapasitet, med god bygningsmasse, sterke resultater og stor betydning for barn, familier og lokalsamfunn, i et vekstområde kommunen selv satser på. Den beregnede innsparingen er liten, usikker og uopprettelig den dagen den viser seg å bygge på prognoser som ikke holdt.

FAU ber kommunestyret bevare og videreutvikle Ås skole, utrede de mindre inngripende alternativene reelt, og sørge for at barna høres og barnets beste-vurderingen foreligger før noen beslutning fattes.

Ås skole er ikke et problem som må løses. Den er en bærebjelke i lokalsamfunnet vårt, og den er hverdagen til over 300 barn.

FAU ved Ås skole

Høringsinnspill – fremtidig barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Alternativ 6 – nedleggelse av Eidsvoll Verk skole

Jeg ønsker med dette å gi innspill til alternativ 6 i utredningen om fremtidig barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune – nedleggelse av Eidsvoll Verk skole.

Jeg har et personlig forhold til skolen. Jeg gikk selv hele barneskolen på Eidsvoll Verk, frem til 1999. I dag går mine egne barn i 2. og 4. klasse på den samme skolen.

Når jeg går inn på skolen i dag, henger fortsatt klassebildet mitt på veggen, snart 30 år etter at det ble tatt. For meg er det et fint bilde på noe som er vanskeligere å måle i et regneark: kontinuitet.

Det som gjør sterkest inntrykk på meg, er likevel ikke at bygget fortsatt står, men at jeg kjenner igjen mye av den samme kulturen som jeg selv vokste opp med. Samtidig har skolen utviklet seg, fått nye generasjoner elever og ansatte og blitt renovert og bygget ut så sent som i 2022.

Jeg mener kommunen bør være svært varsom med å avvikle en slik institusjon når både kommunens eget kunnskapsgrunnlag og mine erfaringer som forelder tilsier at skolen fungerer godt.

En skolekultur bygget over generasjoner

Eidsvoll Verk skole har i dag et sterkt fellesskap på tvers av alderstrinn.

Hele skolen samles til morgensamlinger fire dager i uken. Det har skolen holdt ved like siden jeg selv gikk der, og det er en ekstremt kraftfull måte å bygge samhold på. Barna kjenner hverandre på tvers av klassetrinn. Fadderordningene skaper relasjoner mellom eldre og yngre elever som ofte varer videre etter at den formelle fadderperioden er over. Foreldremiljøet er samlet, dialogen med lærerne er god, og skoleområdet brukes også utenfor skoletiden til lek, bursdager og uformelle samlinger mellom barn og foreldre.

Dette er ikke først og fremst en egenskap ved et skolebygg. Det er en kultur som er utviklet gjennom mange år.

Kommunens egen delrapport beskriver Eidsvoll Verk skole med stabilt personale og lav turnover, godt arbeidsmiljø og sterk kultur. Elevtrivselen beskrives som god, og skolen trekkes frem som en viktig møteplass i nærmiljøet.

Delrapport 2 beskriver dessuten skolen som et oversiktlig læringsmiljø hvor de fysiske rammene bidrar til struktur og lavt konfliktnivå. Rapporten peker samtidig på at overgang til større eller annerledes organiserte miljøer kan innebære mer komplekse og mindre forutsigbare rammer for enkelte elever.

Det betyr ikke at store skoler nødvendigvis er dårlige skoler. Men når kommunen allerede har en skole der relasjoner, organisering og kultur fungerer godt, bør terskelen være høy for å bryte opp miljøet og fordele elevene på flere andre skoler.

Det er langt enklere å flytte elever enn å flytte en kultur.

En skolekrets med forventet vekst

Eidsvoll Verk er heller ikke en skolekrets hvor elevgrunnlaget ser ut til å forsvinne.

Skolen har rundt 220 elever i dag. Kommunens prognoser viser 217–223 elever i 2030 og mellom 257 og 284 elever i 2040. Selv i scenarioet med lav vekst forventes dermed elevgrunnlaget å øke betydelig på lengre sikt.

Samtidig ble skolen renovert og bygget ut i 2022. Poenget er ikke at tidligere investeringer i seg selv skal avgjøre fremtidige valg. Men de viser at kommunen forholdsvis nylig har investert betydelig i skolekapasitet og funksjonalitet i et område hvor elevprognosene fortsatt viser vekst.

Det bør derfor stilles spørsmål ved hvor robust en beslutning om nedleggelse vil være.

Fra selvstendige barn til transportavhengige barn

For meg er dette en av de viktigste konsekvensene av alternativ 6.

Mine barn går eller sykler til skolen sammen med venner. Barnet vårt i 4. klasse går hjem selv etter skolen eller blir med venner hjem. Hun trenger ikke SFO og trenger ikke at en voksen organiserer transporten hennes.

Det gir oss som familie fleksibilitet. Men viktigere: Det gir barnet frihet, ansvar og mestring.

Kommunens utredning beskriver at nesten alle elever ved Eidsvoll Verk i dag har gang- eller sykkelavstand til skolen. Ved en nedleggelse foreslås elevene fordelt mellom blant annet Ås, Vilberg og Langset, med betydelig lengre avstander. Rapporten peker selv på lengre reisetid, mindre fysisk aktivitet, mer stillesitting og vanskeligere familie- og fritidslogistikk.

Jeg mener likevel at én konsekvens fortjener større oppmerksomhet: **tapet av barns selvstendighet.**

Et barn som kan gå eller sykle mellom hjem, skole og venner får gradvis et større geografisk handlingsrom. Det lærer å orientere seg i nærmiljøet, ta ansvar for egen tid og bevege seg uavhengig av voksne.

Når skolen ligger mange kilometer unna, forsvinner denne muligheten i stor grad.

Dette bør etter min mening vurderes som en del av barnets beste, ikke bare som et spørsmål om hvor lang tid barnet sitter på en skolebuss.

Dette er knyttet til krav i lov og konvensjon. Elever har etter opplæringsloven rett til å gå på den skolen som ligger nærmest, eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til. Endring av opptaksområder fastsettes i kommunal forskrift, og må følge saksbehandlingsreglene for forskrifter i forvaltningsloven – herunder egen høring av selve forskriftsendringen.

Etter Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3 skal barnets beste være et grunnleggende hensyn i alle avgjørelser som berører barn. Det innebærer etter min mening et krav om at kommunen faktisk gjennomfører og dokumenterer en selvstendig barnets beste-vurdering: hvilke konsekvenser tiltaket har for de berørte elevene, hvilke alternativer som er vurdert, og hvordan hensynet til barna er veid mot de økonomiske hensynene. Jeg kan ikke se at delrapportene inneholder en slik vurdering, og mener sluttrapporten må gjøre det før et vedtak fattes.

Eidsvoll Verk som pendlersamfunn

Dette henger også sammen med hvordan Eidsvoll Verk fungerer som bosted.

Eidsvoll Verk har togstasjon og er godt tilrettelagt for pendling, med busstilknytning og godt med pendlerparkeringsplasser ved stasjonen.

For familier hvor én eller begge foreldre pendler, er kombinasjonen av togstasjon og nærskole svært verdifull. Foreldrene kan reise på jobb samtidig som barna etter hvert kan gå eller sykle til skolen og komme seg hjem selv.

Ved en nedleggelse svekkes denne kombinasjonen. En større del av barnas hverdag blir bundet til buss, taxi, SFO eller foreldrekjøring.

Det gjør spørsmålet om skolen relevant ikke bare for dagens elever, men også for Eidsvoll Verks attraktivitet som bosted for fremtidige barnefamilier.

Skolestrukturen må sees i sammenheng med kommunens egen stedsutvikling

Kommunal planstrategi for 2024–2027 er vedtatt av dagens kommunestyre, og kommuneplanens samfunnsdel for 2025–2037 er under behandling. Kommunens overordnede planverk legger vekt på utvikling rundt kollektivknutepunktene, og Eidsvoll Verk inngår i denne strukturen.

Samtidig er det allerede vedtatt konkret boligutbygging ved Eidsvoll Verk stasjon. Reguleringsplanen for Mostuetunet, vedtatt av kommunestyret, legger til rette for 190 leiligheter og næringsarealer om lag 100 meter fra stasjonen. Kommunen beskriver selv prosjektet som et bymessig og moderne boligprosjekt i tråd med gjeldende kommuneplan.

Det oppstår dermed et spørsmål kommunen etter min mening bør svare tydelig på:

Hvordan er avvikling av lokal skolekapasitet i Eidsvoll Verk forenlig med en langsiktig strategi om kollektivnær bolig- og befolkningsvekst i det samme området?

Skolestruktur bør ikke vurderes isolert fra areal-, transport- og stedsutviklingspolitikken.

Hvis kommunen ønsker at flere familier skal bosette seg rundt kollektivknutepunktene, må også den infrastrukturen familiene trenger inngå i vurderingen. For en barnefamilie er skole en av de viktigste delene av denne infrastrukturen.

Hvilke familier vil velge Eidsvoll Verk i fremtiden?

Jeg vil være forsiktig med å hevde at bestemte grupper nødvendigvis vil velge bort Eidsvoll Verk dersom skolen forsvinner.

Men det er rimelig å anta at nærhet til skole er ett av flere viktige kriterier når barnefamilier velger hvor de ønsker å bosette seg.

Eidsvoll Verk tilbyr i dag en attraktiv kombinasjon: togforbindelse, boligområder, nærmiljø og en lokal skole som barna kan nå til fots eller på sykkel.

Dersom nærskolen forsvinner, kan området bli relativt mindre attraktivt for yrkesaktive barnefamilier sammenlignet med steder hvor skole, kollektivtransport og øvrige hverdagsfunksjoner finnes samlet.

Det kan over tid påvirke boligetterspørsel og tilflytting.

Det finnes også forskning som viser at tilgang til og kvalitet på lokale skoler kan kapitaliseres inn i boligmarkedet. Det er ikke grunnlag for å beregne et konkret boligprisfall på Eidsvoll Verk, og jeg mener derfor kommunen bør være forsiktig med slike tall. Men forskningen understøtter at nærskolen representerer en verdi for et boligområde som ikke nødvendigvis fremkommer i skolens eget budsjett.

Det er derfor relevant å vurdere om en nedleggelse kan påvirke Eidsvoll Verks langsiktige bostedsattraktivitet.

Den økonomiske gevinsten må være reell

Jeg har forståelse for at bakgrunnen for strukturutredningen er en krevende kommuneøkonomi, og at kommunen må prioritere. Kommunen har selv beskrevet et samlet omstillingsbehov i størrelsesorden 100–150 millioner kroner, og mandatet for denne utredningen er å vurdere om endringer i barnehage- og skolestrukturen kan bidra til et innsparingsmål på 20–40 millioner kroner.

Nettopp derfor bør beslutningen bygge på den reelle netto økonomiske effekten.

Delrapport 2 anslår at en nedleggelse kan medføre at opptil 193 flere elever får behov for skoleskyss. Med rapportens egne forutsetninger utgjør dette rundt **1,25 millioner kroner**

i økte årlige skysskostnader. Det tilsvarer om lag 6 500 kroner per elev per år. Jeg mener kommunen bør dokumentere forutsetningene bak denne enhetsprisen, herunder om den forutsetter bruk av eksisterende ruter og ledig kapasitet, og hva kostnaden blir dersom det må settes opp egne skolebusser eller drosjetransport for elever som ikke kan benytte ordinært rutetilbud.

Samtidig konkluderer rapporten med at det **ikke er beregnet noen innsparing knyttet til årsverk**. Lærere og fagarbeidere vil fortsatt være nødvendige fordi elevene fortsatt skal undervises, og det antas også at ledelses- og administrasjonskapasitet må videreføres ved mottakerskolene.

Den økonomiske gevinsten ved en nedleggelse ser dermed hovedsakelig ut til å være knyttet til selve eiendommen.

Rapporten viser et beregnet oppgraderings- og vedlikeholdsbehov på totalt 42 millioner kroner innen ti år, tilsvarende omtrent 4–5 millioner kroner årlig. Men dette er i hovedsak et **unngått fremtidig investeringsbehov**, ikke en tilsvarende reduksjon i dagens løpende skolebudsjett. Rapporten slår også fast at dersom kommunen beholder bygningen til andre kommunale formål, forsvinner ikke nødvendigvis disse kostnadene.

Jeg mener derfor sluttrapporten tydelig må skille mellom:

- reelle årlige driftsbesparelser
- unngåtte fremtidige investeringer og vedlikehold
- eventuell engangsinntekt ved salg
- nye permanente kostnader til blant annet skoleskyss.

Uten et slikt skille er det vanskelig å vurdere den reelle økonomiske gevinsten ved alternativ 6.

Har mottakerskolene reell kapasitet?

En forutsetning for at alternativ 6 skal gi innsparing, er at mottakerskolene kan ta imot elevene uten selv å utløse investeringer.

Det mener jeg ikke er tilstrekkelig belyst. Eidsvoll Verk har rundt 220 elever, og prognosene viser vekst mot 2040. Skal disse elevene fordeles mellom blant annet Ås, Vilberg og Langset, må kommunen dokumentere hvor mye ledig kapasitet hver mottakerskole faktisk har – målt mot skolenes egne elevprognoser, ikke mot dagens elevtall alene.

Dersom mottak av elevene medfører behov for utvidelse, ombygging, flere klasserom eller større uteareal ved en eller flere av mottakerskolene, må disse kostnadene inngå i regnestykket for alternativ 6. Ellers flyttes kapasitetsbehovet, uten at det forsvinner.

Jeg ber derfor om at sluttrapporten viser kapasiteten ved hver mottakerskole år for år i prognoseperioden, og hvilke investeringer som utløses ved mottak av elevene fra Eidsvoll Verk.

Hva dersom kommunen trenger skolekapasiteten igjen?

Dette mener jeg også bør vurderes eksplisitt før kommunen eventuelt avhender skoleeiendommen for å unngå fremtidige vedlikeholdsbehov.

Dersom elevveksten i området blir som prognostisert, eller kommunens strategi for kollektivnær boligvekst lykkes bedre enn prognosene legger til grunn, kan det på et senere tidspunkt oppstå behov for ny skolekapasitet.

Da vil kommunen ikke bare måtte finansiere et skolebygg. Det kan også bli behov for tomtekjøp, regulering, vei, teknisk infrastruktur og andre nødvendige tiltak.

Vi har allerede et lokalt eksempel på hvor kostbart ny skolekapasitet kan være gjennom kommunens tidligere investeringsprogram for utvidelse av Bønsmoen skole

Det betyr naturligvis ikke at en fremtidig skole på Eidsvoll Verk vil koste det samme.

Men det illustrerer at kapasitet som fjernes i dag kan være svært kostbar å gjenskape senere.

Jeg mener derfor kommunen bør beregne verdien av å beholde både eksisterende skolekapasitet og en etablert skoletomt i et område med forventet vekst.

Å beholde skolen gir kommunen en fremtidig handlingsmulighet. Dersom eiendommen selges eller permanent omdisponeres, kan denne muligheten være vanskelig og kostbar å gjenopprette.

Et lokalsamfunn er mer enn summen av kommunale bygg

Eidsvoll Verk skole er også en møteplass.

Barn møtes der etter skoletid. Foreldre blir kjent gjennom barna. Det arrangeres bursdager. Barn leker på skoleområdet i fritiden. Relasjoner etableres på tvers av klasser og alderstrinn.

Kommunens egen rapport peker på at en nedleggelse vil svekke lokal infrastruktur som fysisk møteplass og ramme for sosial og kulturell aktivitet, og at aktiviteter som i dag skjer naturlig rundt skolen i større grad vil kreve organisering og transport.

Dette er vanskelig å sette en kroneverdi på.

Men det betyr ikke at verdien er null.

Når jeg i dag går inn på Eidsvoll Verk skole og ser klassebildet mitt fra 1990-tallet på veggen samtidig som mine egne barn går på den samme skolen, opplever jeg en kontinuitet som er ganske sjelden.

Det er naturligvis ikke i seg selv et argument for å bevare en skole for alltid.

Men det illustrerer at skolen er en institusjon som har knyttet sammen generasjoner av barn og familier på Eidsvoll Verk.

En slik verdi bør ikke avvikles uten at kommunen kan dokumentere at alternativet samlet sett er klart bedre.

Min oppfordring til kommunen

På denne bakgrunnen mener jeg at **alternativ 6 – nedleggelse av Eidsvoll Verk skole – ikke bør anbefales**.

Dersom alternativet likevel tas videre til politisk behandling, mener jeg at sluttrapporten før en beslutning tas bør dokumentere:

- den reelle netto økonomiske gevinsten over et langsiktig perspektiv
- fremtidig behov for skolekapasitet i Eidsvoll Verk–Råholt–Bønsmoen-området
- hvilken økonomisk og strategisk verdi kommunen gir fra seg dersom eksisterende skoletomt avhendes
- kapasiteten ved mottakerskolene målt mot deres egne elevprognoser, og hvilke investeringer som utløses ved mottak av elevene fra Eidsvoll Verk
- konsekvensene av å gå fra aktiv skolevei til en transportbasert skolehverdag, herunder barns selvstendighet
- konsekvensene av å splitte eksisterende vennegrupper og nærmiljøer mellom flere skoler
- risikoen ved å bryte opp en etablert og velfungerende skolekultur
- sammenhengen mellom skolestrukturen og kommunens langsiktige bolig-, kollektiv- og stedsutvikling rundt Eidsvoll Verk
- mulige virkninger for tilflytting, bostedsattraktivitet og utviklingen av lokalsamfunnet.

Kommunens eget høringsbrev understreker at delrapportene ikke fullt ut beskriver alle konsekvenser og ikke i seg selv utgjør et komplett beslutningsgrunnlag. Høringsprosessen skal nettopp bidra til å identifisere forhold som må inngå i den videre analysen.

Jeg håper derfor kommunen bruker denne muligheten til å se bredere på Eidsvoll Verk skole enn kostnaden ved å drifte én kommunal eiendom.

For meg handler dette selvfølgelig om mine egne barn.

Men det handler også om barna som skal vokse opp her om ti og tjue år, om familiene som vurderer å flytte til Eidsvoll Verk, og om hvilken type lokalsamfunn kommunen ønsker å utvikle rundt et viktig kollektivknutepunkt.

Spørsmålet bør derfor ikke bare være hvor mye kommunen kan spare på å legge ned Eidsvoll Verk skole.

Spørsmålet bør være om den samlede gevinsten er stor nok til å forsvare alt man samtidig risikerer å miste.

Høringssvar

Gjelder delrapport 2, alternativ 4 og 5 (nedleggelse av Ås skole)

Hva med alle barna som har ulike typer flukt – krigs – og/eller migrasjonserfaring?

Ås skolekrets har de siste årene tatt imot familier som har etablert seg i nærmiljøet etter flytting fra andre land, herunder familier med flukterfaring. Forskning viser at stabile skolemiljøer, nære relasjoner til lærere, vennskap og lokal tilhørighet er viktige faktorer for integrering, læring og psykososial trygghet. For barn som allerede har opplevd store omstillinger, kan en ny tvungen overgang til annen skole innebære tap av nettverk, tilhørighet og kontinuitet.

Traumer, flukterfaringer osv gjelder selvsagt ikke alle barn med annen landbakgrunn (!). Dette er ikke skrevet for å generalisere, men fordi barna som har disse erfaringene (både etnisk norske og nyere nordmenn) står i sårbare situasjoner og i liten grad har mulighet til å stå fram med sine historier i et høringssvar. Jeg peker her på forskning, framfor enkelthistorier. Men vit at historiene er der, innvevd i kroppene til våre skolebarn og familier.

Forskningen jeg viser til her omhandler barn som har flukt, krigs og eller migrasjonserfaring, men jeg vil understreke at det forskningen sier gjenkjenner jeg (som prest og mamma) fra samtaler med mange etnisk norske barn. Mange har erfaring med store omstillinger i eget liv. Det kan være flytting, dødsfall i familien, skilsmisse, mobbing, og også vold (psykisk og fysisk). Det som her beskrives som traumeerfaringer, flukt eller migrasjons-erfaringer kan derfor like godt omhandle Håkon som Sayid.

1. **Skolen fungerer som stabiliserende faktor.**
   For barn som har opplevd krig, flukt eller omfattende livsendringer, representerer nærskolen en viktig stabiliserende faktor. Forskning understreker betydningen av trygge relasjoner, tilhørighet og kontinuitet i skolehverdagen for denne gruppen. Skolen er mye mer enn et læringssted, den gir struktur, forutsigbarhet, vennskap og opplevelse av normalitet etter perioder med usikkerhet. (Pastoor, L. (2013) *The decisive role of school in the lives of unaccompanied refugee minors in Norway.)* En skolenedleggelse kan bryte opp etablerte nettverk og svekke den stabiliteten som er bygd opp over tid.

2. **Tilhørighet er avgjørende for integrering**
   OECD fremhever at sosial og emosjonell integrering er **like viktig** som faglig integrering for flyktningelever. Følelse av tilhørighet i skolemiljøet er en sentral faktor for både læring og vellykket inkludering. Et skolebytte innebærer ofte at barnet må bygge opp denne tilhørigheten på nytt. (Cerna, L. (2019), "Refugee education: Integration models and practices in OECD countries", *OECD Education Working Papers*, No. 203, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/a3251a00-en.) For noen barn vil det gå smertefritt, for andre barn vil det koste enormt.

3. **Nye brudd ekstra belastende**
   Traumeforskningen understreker at ikke bare selve traumet er belastende. Også gjentatte tap av relasjoner, miljø og tilhørighet kan være krevende. For barn som allerede har opplevd flukt eller store omstillinger, kan et nytt skifte av skole innebære at de mister lærere, venner og etablerte støttenettverk. Forskning om flyktningeungdom i europeiske skoler viser at sosiale aktiviteter, vennskap og skoletilhørighet fungerer som viktige beskyttelsesfaktorer for psykisk helse. (Podar MD, Freţian AM, Demir Z, Razum O, Namer Y. (2022) *How schools in Germany shape and impact the lives of adolescent refugees in terms of mental health and social mobility*. SSM Popul Health.)

4. **Trygghet er en forutsetning for sunn og god læring**
   Mange traumeforskere peker på at hjernen prioriterer overlevelse fremfor læring når et barn opplever utrygghet eller stress. Barn som føler seg trygge, har lettere for å konsentrere seg, delta sosialt og ta til seg ny kunnskap.
   Den amerikanske traumeforskeren Bruce Perry beskriver hvordan stabile og trygge relasjoner er avgjørende for at barn skal kunne regulere følelser og være mottakelige for læring. Tilsvarende viser forskning oppsummert av Harvard Center on the Developing Child at vedvarende stress kan påvirke oppmerksomhet, hukommelse og læringskapasitet dersom barnet mangler stabile, støttende relasjoner. (Se for eksempel *The Boy Who Was Raised as a Dog: And other Stories From a Child Psychiatrists Notebook* av Bruce Perry og Maia Szalavitz (2017) og *Harvard Center on the Developing Child: Toxic Stress* https://developingchild.harvard.edu/key-concept/toxic-stress)

5. **Sosiale nettverk er spesielt viktige**
   Studier viser at skolemiljøet er en **hovedarena for å bygge vennskap** og sosiale nettverk for barn med flyktningbakgrunn. Disse nettverkene fungerer som en viktig beskyttelsesfaktor for psykisk helse og integrering.
   Dersom en skole legges ned, kan etablerte vennskapsrelasjoner splittes.
   (Igjen; Pastoor, L. (2013) The decisive role of school in the lives of unaccompanied refugee minors in Norway.)

6. **Risiko for økt psykososial belastning**
   Flyktningbarn har i gjennomsnitt høyere risiko for stressrelaterte plager, angst og traumebelastninger enn øvrige barn. Derfor anbefaler forskningen stabile og **inkluderende skolemiljøer som en viktig del av forebyggingen**.
   Det betyr ikke at et skolebytte nødvendigvis er skadelig, men at kommunen bør vurdere slike konsekvenser særskilt.
   (Fazel M, Betancourt T. (2017) *Preventive mental health interventions for refugee children and adolescents in high-income settings*, The Lancet Child & Adolescent Health)

7. **Lokale relasjoner mellom skole og foreldre kan gå tapt**
   For nyankomne familier er relasjonen til lærer, skoleledelse og andre foreldre ofte en viktig inngang til lokalsamfunnet. Flere studier peker på at **samarbeid mellom skole og familie er sentralt for vellykket integrering**.
   Ved en nedleggelse må disse relasjonene bygges opp på nytt.
   (Eric Kimathi (2023) *Tensions of Difference in Integrating Refugee Children in Norwegian ECEC Centers,* Nordisk barnehageforskning, Vol. 20, No. 4)

8. **For stort**
   En av farene ved å sende flere elever til andre skoler i omegn er at elevtallet ved for eksempel Vilberg eller Dal vil bli mye høyere enn dagens tall. Ved store skoler er det vanskeligere å holde oversikt. Det vanskeliggjør arbeidet for de ansatte på skolen som skal ta imot barn med ulike utfordringer, men det vanskeliggjør også jobben for foreldre i sårbare situasjoner – det er mye vanskeligere å finne fram på en stor skole. På et sted med noe mindre forhold (slik Ås skole har i dag) vil det være enklere å kjenne igjen ansikter og lære navn på noen man vet at man kan spørre når man ikke finner fram på skole-appen, eller må fortelle at forholdene i hjemlandet gjør at barnet sover dårlig en periode.

Høringssvar til utredning av ny barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune 2026

Bevar Ås skole som barneskole

Jeg skriver dette høringssvaret som forelder til barn ved Ås skole og som en stolt Eidsvolling oppvokst i bygda. Jeg er glad i kommunen vår og ønsker at Eidsvoll også i framtiden skal være et godt sted å bo, vokse opp og etablere seg.

Jeg har forståelse for at Eidsvoll kommune står i en krevende økonomisk situasjon, og at det er nødvendig å vurdere hvordan ressursene brukes. Samtidig handler ansvarlig kommunal styring om å se helheten og fremtiden. Beslutninger av denne størrelsen kan ikke baseres på økonomiske beregninger alene eller på en utredning med et snevert mandat. Konsekvensene for barn, familier, lokalsamfunn, attraktivitet, beredskap og framtidig utvikling må tillegges betydelig vekt.

Flere av forlagene som er fremlagt i rapportene vil få konsekvenser som strekker seg langt utover økonomi. En eventuell nedleggelse av Ås skole er en slik beslutning. Dette handler ikke bare om å avvikle et skolebygg. Det handler om å splitte et etablert lokalsamfunn, bryte opp relasjoner og svekke en viktig del av kommunens identitet og attraktivitet. Det er konsekvenser jeg mener Eidsvoll ikke har råd til på lang sikt.

Barnets beste må veie tyngst

I all behandling av saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. I denne saken opplever jeg at den økonomiske vurderingen har fått størst plass, mens konsekvensene for barna kommer i bakgrunnen.

For mine barn er ikke Ås skole bare et sted de mottar undervisning. Det er stedet hvor de har bygget vennskap, utviklet tilhørighet og møtt voksne som kjenner dem og bryr seg om dem. Det er her de har fått utvikle seg faglig og sosialt, og det er her de lærer verdier som bidrar til å gjøre dem til gode samfunnsborgere.

For oss vil en nedleggelse føre til at etablerte vennskap brytes opp og at barna fordeles på flere mottaksskoler. Mine barn vil miste store deler av nettverkene sine, og måtte bygge opp nye relasjoner til barn og voksne. For noen barn vil dette være krevende, og for andre kan det få store konsekvenser for trivsel, trygghet og psykisk helse.

Få voksne ville akseptert å bli tvunget bort fra kollegaer, ledere og arbeidsmiljøet de kjenner og trives i. Forskjellen er at vi voksne kan velge å bytte arbeidsplass. Barn har ikke den valgfriheten dersom kommunen legger ned nærskolen deres.

Ås skole er en skole som fungerer

Det som gjør forslaget ekstra vanskelig å forstå, og som gjør at jeg og mange flere kjenner på et sinne og frustrasjon, er at Ås skole er en skole som fungerer godt både faglig og sosialt.

Skolen har dyktige ansatte, et stabilt fagmiljø, høy trivsel blant små og store, og et godt samarbeid mellom hjem og skole. Barna blir sett, fulgt opp av voksne som kjenner dem, og de leverer gode resultater. Som forelder opplever jeg at Ås skole gir barna mine et trygt, inkluderende og faglig godt undervisningstilbud.

Samtidig er Ås skole langt mer enn en skole som leverer gode faglige resultater. Gjennom kulturkvelder, juletrefester og andre arrangementer får barna oppleve mestring og fellesskap. De får oppleve at deres bidrag er viktige, enten de står på scenen eller bidrar bak kulissene. Dette er verdier som er vanskelige å måle i et regneark, men som har enorm betydning for barns utvikling. For oss foreldre er skolens arrangementer arenaer der vi bygger samhold og blir godt kjent. Dette er kvaliteter som det verken finnes samme tradisjon for eller samme mulighet til å videreføre ved de foreslåtte mottakerskolene. Det vil frata våre barn og oss foreldre noe svært verdifullt!

I en tid hvor mange kommuner bruker betydelige ressurser på å forebygge utenforskap, mobbing og psykiske helseutfordringer, bør man også anerkjenne verdien av skoler som faktisk lykkes med å skape gode oppvekstmiljøer.

Nærmiljøet er også en viktig del av læringen på Ås skole. Gjennom uteskole og aktiv bruk av naturen benytter Ås skole seg av skiløyper, Bygdetunet, skøytebanen på Myhrer, gapahuker og andre lokale læringsarenaer. Dette er kvaliteter som er bygget opp gjennom mange år og som ikke uten videre kan erstattes.

Spørsmålet jeg sitter igjen med er derfor: Hvorfor legge ned en skole som fungerer godt faglig, sosialt og organisatorisk? Dersom målet er å løse framtidige utfordringer, burde oppmerksomheten rettes mot områder der behovene, utfordringene og kostnadene er størst, ikke mot et skolemiljø som allerede lykkes. Det er tross alt der de største kostnadsdriverne både er i dag og sannsynligvis vil være i framtiden.

Betydningen av nærskolen

For de yngste barna betyr nærskolen mer enn mange av oss voksne kanskje tenker over. Ved Ås skole kan mange elever gå eller sykle til skolen. De møter venner på veien, lærer selvstendighet og får daglig fysisk aktivitet. Skolen er en naturlig del av nærmiljøet vårt, en møteplass for oss som bor i området og spesielt viktig for de minste barna og familiene rundt dem.

En nedleggelse vil føre til lengre skoleveier, mer transport og ikke minst økte transportutgifter for den enkelte familie, men også kommunen. Flere familier blir avhengige av buss eller bil hver eneste dag. For barna betyr dette mindre tid til lek, venner og fritidsaktiviteter. For familiene betyr det mer logistikk, mindre fleksibilitet og høyere utgifter.

En nedleggelse flytter kostnader fra kommunen til familiene. Økte transportutgifter, mer tidsbruk og mer logistikk vil bli en direkte belastning for oss innbyggere i dette som er en lav-inntektskommune. For mange familier vil disse kostnadene være langt mer merkbare enn dagens eiendomsskatt, og som det er uttrykt tydelig i flere høringssvar og avisinnlegg; vi vil heller beholde eiendomsskatten som er en betydelig mindre kostnad per husstand! Derfor er det relevant å spørre hvorfor innbyggerne i kommunen skal påføres en betydelig ekstra belastning som følge av en beslutning som primært begrunnes med økonomi?

Mangelfulle vurderinger av skoleskyss og trafikk

Rapporten fremstår som mangelfull når den legger til grunn en tilnærmet flat fordeling av skoleskysskostnader, uten at det ser ut til å være gjort tilstrekkelige grundige vurderinger av lokale forhold. Dersom flere elever får rett til taxi som følge av reisetid og avstand, kan de faktiske transportkostnadene bli vesentlig høyere enn det som er lagt til grunn. Dette skaper usikkerhet rundt hvor stor den reelle økonomiske gevinsten ved en nedleggelse faktisk vil være.

Jeg er også bekymret for de samlede konsekvensene knyttet til trafikk, skoleskyss og miljø. Flere elever vil måtte transporteres til skoler som allerede har betydelig trafikk ved levering og henting. Jeg kan heller ikke se at rapportene inneholder tilstrekkelig vurdering av trafikkbelastningen gjennom Eggerskjæringa, Sundet og Vilberg. Slik situasjonen er i dag, fremstår det ikke som om veinettet i dette området har kapasitet til en vesentlig økning i trafikken uten at dette utredes nærmere. Konsekvenser for trafikksikkerhet, framkommelighet og miljø må vurderes grundig før det fattes en beslutning.

Ås skole er viktig for lokalsamfunnet og fremtidig vekst

Ås skole bidrar til å binde sammen ulike deler av bygda og skaper et fellesskap på tvers av alder og bakgrunn. Skolen er viktig med sin plassering for å holde hele Eidsvoll samlet. Jeg frykter at en nedleggelse vil svekke både fellesskapet og attraktiviteten til området for framtidige barnefamilier.

Eidsvoll konkurrerer med andre kommuner om å tiltrekke seg og beholde barnefamilier. Gode nærskoler, trygge oppvekstmiljøer og skoleveier, og nærhet til kollektivtransport er blant de viktigste faktorene når familier vurderer hvor de skal bosette seg. Ås skole ligger i et område med gode kollektivforbindelser, nærhet til Eidsvoll stasjon og kort avstand til arbeidsmarkedet i Oslo-regionen. Området rundt Ås skole har hatt betydelig boligvekst og har stort potensial for videre utvikling, og er et område som støtter opp om de nasjonale føringene for areal- og transportutvikling. Det fremstår derfor lite framtidsrettet å svekke et barneskoletilbud i et område som har alle forutsetninger for å bidra til videre vekst og økt attraktivitet i kommunen.

Vi valgte å flytte tilbake til Midtbygda i Eidsvoll fordi dette er et område vi ønsker at barna våre skal vokse opp i. Området rundt Ås skole, byr på god kommunikasjon til motorvei, buss- og togtilbud, og en god skole og et trygt nærmiljø. Det var viktig for oss for å få vår hverdag til å fungere. Jeg kjenner mange familier som har gjort tilsvarende vurderinger. Dersom hverdagen blir vesentlig mer krevende med levering og henting ved skoler og SFO lenger unna, vil dette kunne påvirke hvor attraktivt området oppleves. På sikt kan kommunen risikere å miste familier som både bidrar til lokalsamfunnet og til kommunens skatteinntekter. Er dette virkelig en ønsket og bærekraftig retning? Området rundt Ås skole har en unik beliggenhet med gode kollektivforbindelser og nærhet til arbeidsmarkedet i Oslo-regionen, og det må vi utnytte, ikke ødelegge!

Beredskap må inngå i vurderingene

I en tid hvor nasjonal og lokal beredskap blir stadig viktigere, bør også skolens rolle i kommunens totalberedskap tillegges betydelig vekt.

Ås skole representerer en viktig del den geografiske beredskapen i Eidsvoll. Kommunen er stor i utstrekning, og robuste lokalsamfunn forutsetter at viktige offentlige funksjoner er spredt og tilgjengelige i flere deler av kommunen. Sentralisering gjør kommunen mer sårbar. Når kommunen vurderer framtidig skolestruktur, bør derfor beredskap inngå som et selvstendig vurderingskriterium på lik linje med økonomi, kapasitet og pedagogiske forhold. Det mangler i dagens rapport. Å bevare Ås skole handler om å sikre robuste lokalsamfunn og en mer motstandsdyktig kommune i framtiden.

Alternative tiltak

Nedleggelse av velfungerende nærskoler bør være siste utvei. Dersom kommunen har behov for økonomiske innsparinger, finnes det flere alternative tiltak som er mindre inngripende og mer fremtidsrettet som bør utredes og vurderes først, blant annet:

- *Felles administrasjon for Feiring og Langset skole*
  Feiring skole er svært viktig for lokalsamfunnet i Feiring og bør opprettholdes. Samtidig kan det være økonomisk hensiktsmessig å etablere en felles administrativ ledelse for Feiring skole og Langset skole, og eventuelt barnehage. En modell med felles rektor, lokale avdelingsledere og samordnet administrasjon kan redusere kostnader samtidig som man opprettholder nærskoletilbudet.

- *Salg av Stensby barnehage, og etablere en «Nordbygda barnehage» på Langset skole*
  Jeg mener kommunen bør avvikle og selge dagens barnehagebygg på Stensby og flytte virksomheten til Langset skole. Dette vil gi bedre utnyttelse av eksisterende bygningsmasse, flotte etablerte uteområder og idrettshall, lavere driftskostnader, enklere hverdag for mange småbarnsfamilier ved at barnehage og skole samlokaliseres, og det gir muligheter for en god overgang fra barnehage til skolestart. Samtidig kan kommunen få inntekter ved salg av dagens barnehagebygg.

- *Samlokalisering av kommunale tjenester på Vilberg skole*
  Det framstår lite hensiktsmessig at kommunen leier lokaler i Sundet når det er tilgjengelig kapasitet i egne bygg. Tjenester som PPT, Familiens Hus, helsestasjon og andre støttetjenester bør vurderes samlokalisert til ledige arealer ved Vilberg skole. Dette vil redusere leiekostnader og samtidig bidra til tettere samarbeid mellom tjenestene. En ytterligere fordel er at lokalene enkelt kan tilbakeføres til skoleformål dersom elevtallet senere øker. Dette er også et mye mindre inngripende tiltak for kommunens barn.

- *Justering av skolegrenser*
  Skolegrenser må vurderes når befolkningssammensetningen endrer seg, og brukes for å balansere kapasitet mellom skolene. Samtidig bør det legges stor vekt på forutsigbarhet for elevene. Barn som allerede går på en skole bør i størst mulig grad få fullføre skoleløpet der de har etablert vennskap, tilhørighet og trygghet.

- *Vurdere bruk og eventuelt salg av Badet kulturtun*
  Kommunen bør vurdere om dagens modell for Badet kulturtun er den mest kostnadseffektive. Flere skoler har ledig kapasitet utenom ordinær skoletid, og deler av

kulturskoletilbudet kan potensielt organiseres i eksisterende skolebygg hvor det allerede finnes klasserom, musikkrom, saler og scener. Både Panorama, Vilberg barneskole og Vilberg ungdomsskole har arealer som kan utnyttes bedre enn hva som gjøres i dag. Dette må utredes nærmere før man går til så omfattende tiltak som nedleggelse av skoler.

Behold Ås skole, det er en investering i framtiden

Når kommunen skal fatte sin beslutning, håper jeg at dere ser utover de kortsiktige innsparingene og vurderer de langsiktige konsekvensene. Som foreldre og engasjert innbygger er jeg oppriktig bekymret for hva mine barn, men også hele lokalsamfunnet, vil miste dersom Ås skole legges ned.

Jeg er bekymret for konsekvensene en nedleggelse vil få for tapet av trygghet, tilhørighet og vennskap for barna. Jeg er bekymret for at etablerte vennskap og fellesskap skal brytes opp, at skoleveiene blir lengre, og at et svært velfungerende skolemiljø skal avvikles uten at alle konsekvensene er tilstrekkelig utredet. Jeg er bekymret for at gode læringsmiljøer rives ned, fordi det tar tid å bygge opp dette igjen i nye strukturer.

Jeg er bekymret for de langsiktige konsekvensene for Eidsvoll kommune fordi både rapporten og prosessen bærer preg av å være et bestillingsverk som ikke har lokal forankring, forståelse eller hjerte for et fremtidig Eidsvoll som et godt sted å bo.
Det som framstår som en økonomisk innsparing på kort sikt, kan på lengre sikt føre til økte transportkostnader, redusert attraktivitet for barnefamilier, mindre inntekter for kommunen, svakere lokalsamfunn og svekket befolkningsvekst.

Å bevare Ås skole handler ikke bare om dagens elever. Det handler om hvilket Eidsvoll vi ønsker å bygge for framtiden.

Derfor ber jeg kommunen om å opprettholde Ås skole som barneskole, la hensynet til barnas beste veie tyngst i den endelige beslutningen, og prioritere alternative tiltak som kan styrke kommuneøkonomien uten å svekke det som allerede fungerer godt.

Med vennlig hilsen
Kristine Hoel Smestad

Høringssvar om framtidig barnehage- og skolestruktur

Til: Eidsvoll kommune

Fra: FAU ved Dal skole

Dato: 26. august 2026

Dal FAUs hovedanbefalinger

• Kommunen må fatte et forpliktende vedtak om nye skoler på Dal, med både ny barneskole og ungdomsskole.

• Ungdomsskole på Dal må etableres som et sentralt grep for å avlaste Råholt ungdomsskole og gi elevene et samlet skoleløp i nærmiljøet.

• Alternativ 8 må avvises, og skolene på Dal må dimensjoneres for forventet vekst, gode uteområder, trygg skolevei og nødvendig infrastruktur.

• Kommunen må utrede en midlertidig modulbasert ungdomsskole på eller nær Dal, uten at dette erstatter den permanente løsningen.

1. Innledning

FAU ved Dal skole støtter at Eidsvoll kommune vurderer framtidig barnehage- og skolestruktur i et langsiktig perspektiv. For Dal haster dette. Dagens skole er allerede sterkt presset, samtidig som Dal er i vekst og det planlegges videre boligbygging, fortetting og næringsutvikling.

Dal er også pekt ut som prioritert vekstområde i forslag til ny regional areal- og mobilitetsplan for Akershus, med fortetting og utvikling rundt kollektivknutepunktet. Når Dal skal ta en større del av veksten, må Eidsvoll kommune planlegge skolekapasitet, trygg skolevei og infrastruktur samtidig.

Et framtidig ungdomstrinn på Dal er etter FAUs syn et sentralt grep for å løse store utfordringer i dagens skolestruktur i Eidsvoll kommune. Det vil plassere kapasitet der veksten kommer, gi ungdommene et mer sammenhengende skoleløp i eget nærmiljø og samtidig avlaste Råholt ungdomsskole.

FAU mener derfor at Dal trenger et samlet skoleprosjekt som sikrer nok kapasitet på barnetrinnet og legger til rette for en god ungdomsskole på Dal. Skole, boligbygging, trafikk, butikk, veier, jernbaneoverganger og øvrig utvikling må planlegges i sammenheng, med tydelige rekkefølgekrav.

Nye skoler på Dal må samtidig bidra til et godt oppvekstmiljø, med trygge møteplasser, aktivitet og tilhørighet for barn og unge både i og etter skoletid.

2. Å ikke bygge ut Dal skole er ikke et reelt alternativ

FAU ved Dal skole mener at alternativ 8 må avvises. Alternativet er i høringsbrevet formulert som «Ikke utvide Dal skole». For FAU er dette ikke et reelt alternativ når kapasiteten allerede er sprengt i praksis og Dal samtidig er forventet å vokse videre.

Dal skole har i dag 421 elever, mens kommunen vurderer realistisk kapasitet til om lag 455 elever. Dette tallet skjuler likevel at skolen allerede er avhengig av paviljonger og har for lite grupperom, spesialrom, fleksible læringsarealer og innendørs møteplasser. Skolen er derfor presset langt utover det elevtallet alene viser.

Ved høy vekst kan elevtallet ved Dal skole øke til 453 elever i 2030 og 473 elever i 2040. I tillegg kan større framtidige utbygginger, blant annet på Hasler og Hjæra, gi betydelig flere boliger. Det vil være uforsvarlig å planlegge skolekapasitet på Dal uten en tydelig sikkerhetsmargin.

Å ikke utvide Dal skole vil skyve problemene videre gjennom midlertidige løsninger, endrede skolegrenser og mer transport. Det vil også svekke muligheten for ungdomsskole på Dal, som etter FAUs syn er et nødvendig grep for å avlaste Råholt ungdomsskole og gi en mer framtidsrettet skolestruktur.

3. Dal må planlegges som et samlet skoleprosjekt

Dal-prosjektet må ikke reduseres til en mindre utvidelse av barneskolen. FAU mener kommunen må planlegge et samlet skoleprosjekt der ny barneskole og ny ungdomsskole på Dal ses i sammenheng.

Selv om dette ikke er omtalt som et eget alternativ i høringsbrevet, vil FAU understreke at vi ikke ønsker én samlet 1.–10.-skole på Dal. Vi ønsker ny Dal skole og ny Dal ungdomsskole som to tydelige skoler, gjerne med sambruk av flerbrukshall, enkelte fellesarealer og praktiske støttefunksjoner. Med to skoleledelser blir det lettere å sikre nærhet til elevene, tydelig ansvar, god oppfølging og et oversiktlig foreldresamarbeid ved begge skoler.

- **Ungdomsskole på Dal må etableres.** Dette er det viktigste strukturelle grepet for å plassere kapasitet der veksten kommer og avlaste Råholt ungdomsskole.
- **Barnetrinnet må få nok kapasitet.** Dagens elever og skoleansatte trenger bedre rammer enn midlertidige løsninger og knapp arealbruk.
- **Skolene må dimensjoneres for vekst.** Regional utvikling, fortetting og mulige boligområder på Hasler og Hjæra må inngå i vurderingen.
- **Prosjektet må omfatte mer enn klasserom.** Uteområder, flerbrukshall, møteplasser, parkering, trygg skolevei og trafikk må planlegges fra starten.

Dal trenger en varig skoleløsning med ungdomsskole, ikke flere midlertidige tilpasninger til en kapasitet som allerede er sprengt.

4. Ås skole bør ikke legges ned for å løse Dal-prosjektet

FAU ved Dal skole fraråder at Ås skole legges ned som del av en løsning for framtidig skolestruktur. Skolekretsen til dagens Dal skole er i utgangspunktet stor nok, og FAU mener det er uklokt å bygge skolene stadig større dersom det samtidig svekker nærskolene og øker behovet for transport.

En nedleggelse av Ås skole vil kunne føre til at flere barneskoleelever overføres til Dal. Det vil gi ytterligere press på en skole som allerede er sprengt i praksis, og kan føre til mer bussing, større trafikkbelastning og lengre skolevei for flere elever.

FAU mener samtidig at dette ikke bare handler om bussing og kapasitet. En nærskole er viktig for elevenes tilhørighet, vennskap, fritid og trygghet i hverdagen. Den er også en viktig møteplass for nærmiljøet. Derfor bør ikke en ny skoleløsning på Dal bygges på at andre lokalsamfunn mister sin nærskole.

FAU er heller ikke positiv til at Ås skole omdisponeres til ungdomsskole dersom dette brukes som alternativ til ungdomsskole på Dal. En slik løsning vil fortsatt flytte kapasitet bort fra området der veksten kommer, og den vil ikke gi barn og unge på Dal et samlet skoleløp i eget nærmiljø.

5. Alternativ 0 kan ikke bety kutt i tilbudet til barn og unge

Nullalternativet legger til grunn vedtatte prosjekter om Dal barneskole og ny framtidig ungdomsskole. Det viser at behovet for nye skoler på Dal allerede ligger inne i kommunens eget grunnlag. Samtidig kan ikke alternativ 0 være en løsning dersom dagens pressede situasjon videreføres og tjenestetilbudet til barn og unge reduseres.

FAU mener at vedtatte innsparinger på 40 millioner kroner i kommunalområdet Oppvekst og opplæring i 2028 ikke bør være det styrende utgangspunktet for framtidig skolestruktur. Barnas behov, skolekapasitet, arbeidsmiljø, nærmiljø og kvaliteten i tilbudet må veie tyngst i vurderingen.

Dal skole er allerede presset på kapasitet og arealer. En slik skolehverdag kan ikke møtes med ytterligere kutt i oppfølging, tilpasset opplæring, tidlig innsats eller forebyggende tjenester.

6. Midlertidig ungdomsskole på Dal bør utredes raskt

Selv om en permanent ungdomsskole på Dal besluttes nå, vil det ta tid før både ny barneskole og ny ungdomsskole står ferdig. FAU mener derfor at kommunen raskt må utrede om det kan etableres en midlertidig modulbasert ungdomsskole i nærheten av dagens Dal skole.

En slik løsning kan avlaste Råholt ungdomsskole tidligere, gjøre gjennomføringen av de nye skolene på Dal enklere og gi elevene større forutsigbarhet. Det er også viktig å unngå at elever må flyttes mellom flere ulike skolemiljøer i løpet av få år.

FAU ser at en midlertidig modulbasert ungdomsskole kan gi en ekstra kostnad på kort sikt. Likevel mener FAU at dette kan være en god løsning dersom kommunen viser handlekraft og får den på plass innen ett til to år. Og vil lønne seg også økonomisk på sikt. En slik midlertidig løsning må ikke erstatte de permanente skolene på Dal, men bidra til raskere avlasting og en tryggere overgang.

7. FAUs konkrete anmodning til kommunen

FAU ved Dal skole ber Eidsvoll kommune om å:

1. Avvise alternativ 8 om ikke å utvide Dal skole.
2. Prioritere et samlet skoleprosjekt på Dal med ny barneskole og ungdomsskole.
3. Sikre at ungdomsskole på Dal ikke erstattes av ungdomsskole på Ås.
4. Ikke legge ned Ås skole som del av en løsning for Dal-prosjektet.
5. Utrede en midlertidig modulbasert ungdomsskole på eller nær Dal innen ett til to år.
6. Dimensjonere skolene for forventet vekst og framtidige behov i området.
7. Sikre store uteområder, flerbrukshall, møteplasser, trygg skolevei og nødvendig infrastruktur.
8. Ikke gjennomføre kutt i tjenestetilbudet til barn og unge som del av alternativ 0.

8. Avslutning

FAU ved Dal skole ber kommunen følge opp høringen med et tydelig og forpliktende vedtak om nye skoler på Dal. Vedtaket må sikre både ny barneskole og ungdomsskole, med finansiering, rask framdrift og nødvendige avklaringer om kapasitet, uteområder, trafikk og infrastruktur.

Midlertidige løsninger kan være nødvendige i en overgangsperiode, men de må støtte opp under den permanente løsningen, ikke bli en ny utsettelse. Nå må kommunen ta beslutninger som gir barn og unge på Dal et godt, trygt og framtidsrettet skoletilbud.

På vegne av

FAU ved Dal skole

Høringssvar fra lærere og andre ansatte ved Feiring skole

Vi som arbeider ved Feiring skole, ønsker med dette å gi vårt høringsinnspill til arbeidet med framtidig skolestruktur i Eidsvoll kommune.

Vi har forståelse for kommunens økonomiske utfordringer og behovet for å vurdere hvordan ressursene brukes. Samtidig mener vi at alternativet om å legge ned Feiring skole må vurderes ut fra langt mer enn elevtall, kvadratmeter og kostnad per elev. Feiring skole er en velfungerende 1.–10.-skole som leverer svært gode resultater, gir elevene et trygt og inkluderende læringsmiljø og samtidig har en helt sentral funksjon i et lite lokalsamfunn.

Vi mener derfor at Feiring skole bør bevares som 1.–10.-skole.

Kvalitet

Feiring skole er en liten og fådelt skole. Det er ikke det samme som at den er en skole med lav kvalitet. Tvert imot viser Feiring skole at den leverer svært godt. Over tid har skolen hatt gode resultater på nasjonale prøver. Resultatene fra Elevundersøkelsen viser også gode resultater på sentrale områder knyttet til blant annet trivsel, støtte fra lærerne, mestring og læringsmiljø. Grunnskolepoeng viser svært sterke resultater over flere år. Feiring skole leverer resultater på et vesentlig høyere nivå enn de andre ungdomsskolene i Eidsvoll.

Vi mener derfor kommunen må sammenligne det samlede tilbudet elevene har ved Feiring skole i dag med det de faktisk vil få ved Langset og/eller Vilberg. Det er ikke tilstrekkelig å vise at en større skole kan drives billigere per elev. Kommunen bør kunne sannsynliggjøre at elevenes samlede opplærings- og oppvekstilbud blir minst like godt ved overflytting til annen skole.

1.–10.-skole

En av styrkene ved Feiring skole er at barn kan ha hele grunnskoleløpet i det samme nærmiljøet. Det skaper kontinuitet og trygghet. Overgangen fra barnetrinn til ungdomstrinn innebærer allerede store endringer i et barns liv. På Feiring kan elevene møte denne overgangen i et miljø de kjenner, sammen med voksne og medelever de allerede har relasjoner til.

Eidsvollskolens egne verdier er *respekt, inkludering* og *ansvar*. Inkludering kjennetegnes blant annet ved at elevene opplever trygghet og sosial tilhørighet, bygger vennskap og ser

og bryr seg om andre. Dette er kvaliteter vi kjenner igjen ved Feiring skole. På en liten skole kjenner de voksne elevene godt. Relasjoner bygges over tid, og det er kort vei mellom eleven, læreren, hjemmet og andre voksne på skolen. Det gjør det mulig å oppdage endringer og sette inn tiltak tidlig.

En 1.–10.-skole gir også muligheter for fellesskap på tvers av alder. Eldre elever blir rollemodeller for yngre, og elever på ulike trinn møtes gjennom skolehverdagen og felles aktiviteter. I en fådelt skole er aldersblanding ikke bare en organisatorisk nødvendighet. Brukt godt er det også en pedagogisk ressurs.

Eidsvoll kommunes oppvekstplan peker blant annet på verdien av generasjonsmøter og av å bringe lokal historie og praktiske tradisjoner videre. Feiring skole har gode forutsetninger for å være et bindeledd mellom barn, familier, frivillighet og lokalsamfunn. Dette er kvaliteter som må inngå i vurderingen av hva som eventuelt skal erstattes.

Eidsvoll kommunes oppvekstplan

Vi mener det er viktig at strukturutredningen ses i sammenheng med Eidsvoll kommunes vedtatte oppvekstplan. Planen legger vekt på at gode oppvekstsvilkår må vurderes ut fra en helhetlig forståelse av *økonomisk, sosial* og *miljømessig bærekraft*. Oppvekstplanen understreker også skolens betydning utover selve undervisningen. Kommunestyret har ønsket å styrke *skolene som nærmiljøanlegg for fritidsaktiviteter*, blant annet gjennom kulturskoletilbud, og legge til rette for at skoleområdene brukes av barn, unge og frivilligheten også utenom skoletiden. Dette er særlig relevant i Feiring.

Feiring er ei lita bygd med få andre offentlige tilbud og møteplasser. Skolen er derfor mer enn en læringsarena. Den er også møteplass, aktivitetsarena, arbeidsplass og en viktig del av barn og unges tilhørighet til lokalsamfunnet. Når kommunen selv har vedtatt at skolene skal styrkes som nærmiljøarenaer, mener vi det blir viktig å vurdere hvilke konsekvenser det får å fjerne nettopp en slik arena fra et lite lokalsamfunn.

En eventuell nedleggelse av Feiring skole bør derfor ikke vurderes ut fra økonomisk bærekraft alene. Den må også vurderes opp mot kommunens egne mål om sosial bærekraft, tilhørighet, deltakelse, inkludering og gode oppvekstmiljøer.

Sårbare elever

Som lærere og miljøarbeidere er vi særlig bekymret for elever som av ulike årsaker er sårbare. Det kan være elever som trenger særskilt tilrettelegging, elever med høyt skolefravær, elever som strever sosialt eller faglig, elever som opplever utrygghet, eller barn og unge som står i krevende livssituasjoner. For disse elevene er ikke gode relasjoner bare et tillegg til opplæringen. Relasjonene kan være selve forutsetningen for at eleven klarer å være på skolen og lære.

På en liten 1.–10.-skole bygges relasjoner over mange år. Elevene kjenner de voksne, og de voksne kjenner elevene. Kunnskap om barnet følger ikke bare eleven gjennom dokumentasjon og overgangsmøter, men gjennom mennesker som kjenner barnet og utviklingen over tid. På en mindre skole er det også lettere å legge merke til små endringer. Vi kjenner eleven som vanligvis møter skoledagen med energi, men som plutselig trekker seg tilbake. Vi kjenner eleven som trenger litt ekstra tid om morgenen, en bestemt voksen å gå til eller hjelp inn i det sosiale fellesskapet.

Eidsvoll kommunes oppvekstplan legger vekt på å forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset tilbud til barn og unge som trenger særskilt tilrettelegging. For enkelte sårbare elever kan kombinasjonen av tap av kjente voksne, kjent skolemiljø og etablerte relasjoner, overgang til en betydelig større skole og vesentlig lengre reisevei representere en stor belastning.

Dette må etter vår mening vurderes tungt. Sårbare elever kan ikke forsvinne i gjennomsnittstallene når konsekvensene av en ny skolestruktur vurderes.

Reisevei

Geografien gjør Feiring vesentlig annerledes enn mange andre skolekretser i kommunen. En nedleggelse innebærer ikke bare at elevene skal gå på en annen skole. For mange vil det bety en vesentlig endring av hele hverdagen.

For barneskoleelever kan avstanden til Langset bli opptil 24 kilometer, med beregnet reisetid på 30–35 minutter hver vei. For enkelte ungdomsskoleelever kan avstanden til Vilberg bli rundt 36 kilometer hver vei, med beregnet reisetid på 45–50 minutter. Det betyr opptil 72 kilometer skolevei hver dag.

Elevene i øvre del av Feiring skolekrets har allerede lang skolevei. For noen er avstanden til Feiring skole 10–12 kilometer, med rundt 20–25 minutters reisetid med spesialskyss. Ved en nedleggelse vil både avstand og reisetid øke betydelig. For å sette avstandene i perspektiv: Fra Feiring skole til Vilberg ungdomsskole er det om lag 25 kilometer, omtrent

samme kjøreavstand som fra Vilberg til Jessheim. Det vil altså tilsvare at elever ved Vilberg fikk nærskolen sin lagt ned og i stedet måtte reise til en ungdomsskole på Jessheim hver dag. For enkelte elever nord i Feiring vil skoleveien til Vilberg bli rundt 36 kilometer én vei. Overført til mer sentrale deler av kommunen tilsvarer dette at elever ved Råholt ungdomsskole skulle reise nesten helt til Lillestrøm for å gå på skole – og tilbake igjen hver ettermiddag.

Dette viser kun selve kjøreavstanden. I tillegg kan det komme transport fra hjemmet til holdeplass, ventetid og eventuelle bytter av transportmiddel. Disse sammenligningene viser tydelig at det ikke bare er snakk om litt lengre skolevei, men om en vesentlig endring i barn og unges daglige liv.

De yngste elevene

Når skolestruktur diskuteres, er det lett å omtale «elevene» som én gruppe. Men det er stor forskjell på en seksåring og en femtenåring. For de yngste barna handler lang reisevei om mer enn antall kilometer. Det handler om trygghet, søvn, overskudd, lek, måltider og muligheten til å ha en hverdag som er tilpasset små barn.

Langset skole starter undervisningen klokken 08.00. For barn med 30–35 minutters reisevei betyr dette avreise hjemmefra i god tid før klokken 07.30. For familier som har behov for SFO før skolen, blir utfordringen enda tydeligere. SFO ved Langset åpner klokken 07.00. Et barn fra nordlige del av Feiring må da reise hjemmefra omkring klokken 06.25–06.30.

For en seksåring er dette en vesentlig del av vurderingen av barnets beste. Det må derfor avklares hvordan SFO faktisk skal fungere for familier i Feiring. Vil SFO i praksis være et aktuelt tilbud for familier som bor lengst unna? En ny skolestruktur må ikke føre til at et kommunalt SFO-tilbud blir mindre tilgjengelig for barn fordi de bor i den nordlige delen av kommunen.

Ungdomsskoleelevene

For en ungdomsskoleelev som bruker 45–50 minutter hver vei, innebærer selve reisen 7,5–8 timer eller mer hver uke. Over et skoleår utgjør dette flere hundre timer. Dette er tid som må tas fra noe annet: søvn, lekser, familie, venner, fritidsaktiviteter, fysisk aktivitet og hvile.

Ungdomstiden handler også om gradvis selvstendighet. Når skolekamerater bor flere mil fra hverandre, og buss eller foreldretransport blir nødvendig for å møtes etter skolen, påvirkes også elevenes sosiale liv. Muligheten til spontant å bli med venner hjem, delta på

aktiviteter etter skolen eller bare være en del av skolemiljøet utenom undervisningstiden blir mindre.

Lang reisevei påvirker derfor ikke bare skoledagen. Den påvirker hele ungdommens hverdag.

Fv. 33

En stor del av den daglige skoletransporten vil foregå langs fv. 33, som i 2025 ble kåret til Norges dårligste fylkesvei. Kommunens egen delrapport 2 oppgir at 52 av 123 elever ved Feiring skole allerede har skoleskyss, og at flertallet av disse får skyss fordi fv. 33 regnes som farlig skolevei. Ved en nedleggelse vil mange barn og unge dermed bli enda mer avhengige av daglig transport på den samme veien som allerede er årsaken til at mange Feiring-elever har rett til skoleskyss.

Forholdene i vinterhalvåret gjør skoleveien ytterligere sårbar. På dager med mye snø opplever enkelte elever at spesialskyssen ikke kommer fram på grunn av utfordringer med brøyting. Disse elevene må på slike dager selv komme seg til ordinær skolebuss, i noen tilfeller med en avstand på rundt tre kilometer.

Ved en ny skolestruktur vil konsekvensene av forsinkelser, vanskelige kjøreforhold eller manglende tilbringertjeneste bli større fordi elevene skal transporteres betydelig lenger. Trafikksikkerhet, vinterforhold, framkommelighet, stengninger og forsinkelser må derfor være en reell del av konsekvensvurderingen – ikke bare et spørsmål som løses ved å konstatere at elevene har rett til skoleskyss.

Sosiale forskjeller

En nedleggelse vil også kunne ramme familier ulikt. Noen foreldre har fleksibel arbeidstid, tilgang på flere biler og mulighet til å kjøre barn til SFO, venner og fritidsaktiviteter. Andre har ikke det. Når avstanden mellom hjem, skole, venner og fritidsaktiviteter øker, øker samtidig barnas avhengighet av voksne som kan kjøre. Det kan få betydning for hvem som kan delta på aktiviteter, hvem som kan være sammen med venner etter skolen, og hvor tilgjengelig SFO faktisk er. For en familie kan 25–36 kilometer mellom hjemsted og skole være håndterbart. For en annen kan det være en betydelig praktisk og økonomisk belastning.

En ny skolestruktur bør ikke gjøre barns muligheter til vennskap, fritidsaktiviteter og sosial deltakelse mer avhengig av foreldrenes arbeidssituasjon, økonomi eller tilgang på bil.

Reisevei må derfor vurderes som en del av barnas oppvekstsvilkår og barnets beste – ikke bare som et spørsmål om hvorvidt kommunen kan organisere skoleskyss.

Hva skjer med Feiring uten skole?

Vi kan ikke vite nøyaktig hva som vil skje med bygda Feiring dersom skolen legges ned, men det er nødvendig å stille spørsmålet: Hva gjør en skolenedleggelse med Feiring som framtidig bosted for barnefamilier?

For en familie som vurderer å bosette seg i bygda, vil det ha stor betydning om barna kan gå på skole i nærmiljøet eller skal transporteres mange kilometer ut av bygda hver dag gjennom hele grunnskoleløpet. Hvis færre barnefamilier ønsker å bosette seg her, kan det igjen påvirke elevtall, fritidsaktiviteter, frivillighet, lokal handel og grunnlaget for andre tilbud. Skolen er en del av infrastrukturen rundt barns oppvekst, men også en del av infrastrukturen som gjør det mulig å opprettholde et levende lokalsamfunn. En skolenedleggelse er dessuten svært vanskelig å reversere. Derfor må de langsiktige konsekvensene vurderes før beslutningen tas.

Skolestruktur er også samfunnsutvikling.

Barnets beste

Kommunen må selvfølgelig ta hensyn til økonomi. Men barnets beste kan ikke reduseres til hvilket skolebygg som har ledig kapasitet eller hvor undervisningen kan gjennomføres til lavest kostnad per elev. For en seksåring kan barnets beste være en trygg og oversiktlig start på skolelivet, nærhet til hjemmet og en hverdag som ikke starter før dagen knapt har begynt. For en sårbar elev kan det være å møte voksne som kjenner barnet og vet hva som skal til for at skoledagen skal fungere. For en tiåring kan det være å kunne møte venner etter skolen uten at foreldrene må kjøre flere mil. For en femtenåring kan det være å rekke trening, gjøre lekser, være sammen med venner og få nok søvn. Og for alle elevene handler det om å få god opplæring i et trygt og inkluderende læringsmiljø. Barnets beste må derfor vurderes ut fra hele barnets hverdag og hele grunnskoleløpet.

I skolestrukturdebatten finnes det mange målbare størrelser:

elevtall – kvadratmeter – kapasitet – årsverk – skoleskyss – kroner per elev

Disse er nødvendige. Men de gir ikke alene svaret på hva som er en god skolestruktur. Regnestykket må også inneholde spørsmål som: Hva er verdien av at en elev blir sett? Hva er verdien av trygghet og tilhørighet? Hva er verdien av kontinuitet for en sårbar elev? Hva er

verdien av at barn kan delta i fritidsaktiviteter og møte venner i sitt eget nærmiljø? Hva er verdien av en skole som leverer gode resultater? Hva er verdien av at barnefamilier fortsatt ønsker å bosette seg i Feiring? Og ikke minst: Hva vil det koste å forsøke å bygge opp igjen disse kvalitetene dersom de først er borte?

Vi mener det er feil å avvikle en velfungerende 1.–10.-skole som leverer meget gode resultater, gir elevene et trygt og inkluderende læringsmiljø og er en sentral del av et lite lokalsamfunn. Vi ber ikke om at økonomien skal ignoreres. Vi ber om at regnestykket gjøres stort nok. Eidsvoll kommune må veie en eventuell økonomisk innsparing opp mot kvaliteten Feiring skole allerede leverer, konsekvensene for sårbare elever, belastningen ved vesentlig lengre skolevei, de yngste barnas behov, sosiale forskjeller og skolens betydning for lokalsamfunnet. Hvis trygghet, sosial tilhørighet, vennskap og det å bli sett er kjennetegn på kvalitet i Eidsvollskolen – hvilken verdi setter vi på et skolemiljø der nettopp dette allerede fungerer?

Det er nå tid for å avgjøre hva slags kommune Eidsvoll ønsker å være for de elevene som vokser opp utenfor de største tettstedene. Kommunens egen strategi sier at Eidsvollskolen skal gi den enkelte elev mulighet til å mestre og bygge morgendagens samfunn. For barn og unge i Feiring er morgendagens samfunn ikke bare Eidsvoll kommune. Det er også bygda de vokser opp i.

Vi mener at Feiring skole må bestå som 1.-10.skole.

Innsendt på vegne av lærere og andre ansatte ved Feiring skole

Kontaktpersoner:
Hanne Jevnaker: Hanne.Jevnaker@eidsvoll.kommune.no Tlf: 91137801

Henrik Brækkan Valby henrik.braekkan.valby@eidsvoll.kommune.no Tlf: 45280002

Innsigelse og avvisning av tidligere tilsendt

kapasitetsvurdering for Bønsmoen skole

Som tillitsvalgt avviser jeg utvalgets konklusjon, om at det skal være kapasitet til 22 elever i våre klasserom. Plassering av 22 elever og 1 lærer i klasserom på 50 m2 vil utgjøre et grovt, overlagt brudd på Opplæringsloven og gjeldende helse-, miljø- og arbeidsmiljølovgivning.

Jeg har så godt jeg kan, foretatt en kapasitetsberegning for skolens lokaler, med utgangspunkt i gjeldende lover, forskrifter og plantegninger. Denne teksten greier ut i forhold til klasserom, men jeg har også vedlagt beregning for andre lokaler. Samt lagt ved plantegninger.

Jeg vet at det er anledning til å samles flere mennesker i et rom enn det kapasiteten tilsier. Regelverket åpner for det. Men, det er kun i korte perioder og dersom det gagner den aktiviteten som skal foregå. Slettes ikke som fast beregning.

Kort info om skolen:

- Klasserommene ved Bønsmoen skole er på 50 m2 eller mindre.
- Skolen er ikke lenger å regne som en baseskole, da basene har fått fysiske vegger, som deler opp arealet i klasserom og ganger.
- De fleste grupperom er fast opptatt til elever med spesielle behov. Hvilket betyr at klasserommene ikke har umiddelbar tilgang til grupperom. Dette går ut over muligheten til å ivareta elever med særskilte behov, spesialundervisning, sosial oppfølging, samtaler…
- Det er kun to trinn som fortsatt har tilgang til grupperom. Men det er snakk om kun ett grupperom delt på to klasser. Hvilket betyr at 2 av 17 klasser, har grupperom.
- Grupperom er tatt i bruk som kontorlokaler. Likevel er det for får kontorplasser til å huse alle skolens ansatte. Klasserom er også tatt i bruk på samme måte.

Beregninger og fysiske begrensninger viser at klasserommene på 50 m2 har plass til:

- **Ca. 14 elever** dersom klassen ikke har umiddelbar tilgang til grupperom.
- Ca. 18 elever dersom permanent tilgang til eksternt grupperom kan dokumenteres. Hvilket kun gjelder for 2 klasser per i dag.

Konsekvenser og overtramp ved overfylling av klasserom (22 elever)

Bildene viser hvordan det ser ut med 22 elever i rommet. Det er umulig å få plass til alt. Vi har en klaring på ca 50 cm mellom elevene og vegg på begge langsider. Mellom elever er avstanden fra 0 – 20 cm i resten av rommet.

Her har vi plassert 22 elever og 2 lærere i klasserommet. Et overfylt klasserom.

Her har vi fylt opp i garderoben.

Elevens reaksjon på denne utprøvingen: ***«skal vi få oppleve hvordan det er på skoler i fattige land?»***. Elevenes reaksjon, beskriver godt umuligheten og hvor trangt det er.

Lovbrudd:

Langs hele den 6,80 m lange veggen er det montert faste skap og hyller med en dybde på 60 cm. Denne faste innredningen beslaglegger 4,08 m² av gulvflaten. Reelt areal til disposisjon for undervisning – definert som Bruksareal (BRA) – er dermed ca. 43 m² når det er trukket fra skap/hyller og plass til å åpne skapdører/bruke hyller.

Dersom skolen tvinges til å plassere 22 elever i rommet, vil det utløse grunnlag for sanksjoner og mulig stenging av lokalet basert på følgende kritiske risikofaktorer:

- **Akutt HMS- og brannfare (Blokkering av rømningsvei):** For å presse inn 22 pulter og elever, må avstanden mellom radene være minimal. Rommet har en døråpning/rømningsvei på 270 cm. Med 0 - 20 cm radavstand vil pultene fysisk blokkere denne sonen. Ved brann eller akutt evakuering vil det oppstå trengsel, panikk og fysisk innestenging, noe som utgjør en direkte fare for liv og helse.
- **Uforsvarlig pedagogisk praksis:** En så smal radavstand betyr at pultene står limt inntil hverandre. Læreren har ingen mulighet til å bevege seg mellom elevene for å gi tilpasset opplæring. Dette bryter med Opplæringslova sine krav til et forsvarlig læringsmiljø og hindrer

oppfølging av elever med særskilte behov. Læreren kommer fysisk frem, kun til elever i ytterkantene.

- **Helsefare og dårlig inneklima:** Kulderas fra vindusrekken på venstre vegg krever en buffersone (på bildet ca. 50 cm). Det er vanlig å beregne buffersone på 80 cm. Ved å tvinge elevene helt inntil vindusveggen eksponeres de for ubehagelig trekk og temperatursvingninger. Videre vil CO_2-nivået i luften stige langt over de lovlige grensene fastsatt av Folkehelseinstituttet, fordi romvolumet ikke er dimensjonert for luftskifte til 23 personer samtidig.
- **Brudd på Likestillings- og diskrimineringsloven:** Rommet vil ha for smal passasjebredde, og blir fullstendig utilgjengelig for elever eller ansatte med nedsatt funksjonsevne, krykker eller rullestol. Dette er et direkte brudd på kravene om universell utforming av offentlige bygg.
- **Brudd på Forskrift om helse og miljø i skoler (Elevenes krav)** Elevenes rettigheter reguleres strengt av den nasjonale Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, som trådte i kraft for å sikre at det fysiske miljøet fremmer helse, trivsel og læring. I den tilhørende Veileder til forskrift om helse og miljø i skoler fra Helsedirektoratet fastsettes de absolutte arealnormene per elev:

  Uten tilgang til grupperom: Det kreves minimum 2,5 m² per elev.

  - Lovlig kapasitet: 37 m² / 2,5 m² = 14,8 = Maks 14 elever.
  - Utvalgets forslag (22 elever): Gir kun 1,67 m² per elev, som er et klart lovbrudd.

  (Med tilgang til grupperom: Normen kan reduseres til minimum 2,0 m² per elev.

  Lovlig kapasitet: 37 m² / 2,0 m² = 18,5 = Maks 18 elever)
- **Brudd på Arbeidsplassforskriften (Lærers arbeidsmiljø)**Læreren er arbeidstaker og omfattes fullt ut av Arbeidsmiljøloven § 4-1 om at det fysiske arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig. For å sikre dette, spesifiserer Arbeidstilsynet i Arbeidsplassforskriften at enhver fast kontor- eller undervisningsarbeidsplass skal ha et fritt gulvareal på minimum 6 m² per person.

  Beregning 1 voksen i klasserommet:
  43 m²(BRA)} - 6 m²(Lærersone) = 37 m².

  Beregning 3 voksne i klasserommet:
  43 m²(BRA)} - 18 m²(Lærersone) = 25 m².
  Dagens elevmasse er i endring/utvikling av å gi stadig større faglig, helsemessig og sosialt sprang imellom elever på samme trinn. Det har ført til at stadig flere elever trenger tett oppfølging av egen voksen. Dersom en klasse har 3 elever med behov for 1:1 oppfølging, hvilket ikke er umulig i dag, vil de 3 voksne kreve 18 m2 alene. I dette rommet, vil det da være plass til 10 elever.

Krav om retting av kapasitetsberegning

Som tillitsvalgt kan jeg ikke støtte en kapasitet som pålegger oss å drive i strid med norsk lov. Forventer at utvalget revurderer og reduserer kapasitetsberegning av klassestørrelse til **14 elever**.

Kapasitetsberegning øvrige rom:

- **Lærerkontorer:** 3 lærere. Hvert trinnområde har et lærerkontor på ca 20 m2. Her sitter 5/6 personer i dag. Å redusere fra 5 til **3 plasser** handler ikke om luksus, men om å oppfylle lovpålagte minimumskrav til helse, miljø og sikkerhet (HMS).
- **Personalrom/pauserom:** 97m2 : 6 m2 = 16,6 personer. Det er plass til **16 ansatte** på personalrommet.
- **Sløydsal: 8 til 11.**
- **Musikkrom: 11 elever og 1 lærer**.
- **Kunst og håndverksrom**: **15 elever og 2 voksne** (eller **16 elever hvis det er 1 voksen** i rommet).
- **Mat og helse: 12 elever og 1 lærer.**

Jeg forventer at utvalget går vekk fra gjeldende kapasitetsberegning for Bønsmoen skole, og forholder seg til det som er reelt. Å godkjenne for så mange elever, vil være et bevisst overtramp av gjeldende norsk regelverk og et bevisst lovbrudd.

Jeg tenker fokuset må handle om at skolen i dag, ikke har plass til alle sine elever og ansatte. Hva skal gjøres med dette?

Med hilsen,

Janne Korsmo
Tillitsvalgt for Utdanningsforbundet ved Bønsmoen skole

Høringssvar

Jeg er født og oppvokst i Eidsvoll og har bodd på Hammerstad, Vestvang og Boksrudveien ved Siggerudhagan hele livet, med unntak av ca. 10 år i studietiden og jobb i andre kommuner.

Jeg er nå pensjonert lærer (adjunkt med viderutdanning i småskolepedagogikk og spesped). Jeg har vært kontaktlærer i barneskolen i 42 år, de siste 24 år på Eidsvoll Verk skole.

Jeg er sterkt imot å legge ned Ås skole, og vil begrunne mine synspunkter her.

Jeg har gått mine 7 barneskoleår på Ås skole, mine barn har gått der og nå har jeg tre barnebarn som går der.

Jeg kjenner hele Ås krets veldig godt, folk, miljø, tilbud, og muligheter for fritidsaktiviteter. Skolen har store uteområder på skolen og ikke minst i nærmiljøet, til uteskole og uteaktiviteter.

Jeg kjenner Ås skole så godt som det er mulig, som tidligere elev, mor og nå bestemor. Og som tidligere lærer er jeg nysgjerrig og følger ekstra godt med på barnebarnas skolehverdag med læreplaner og sosialt miljø.

I lærerutdanningen lærte vi at det viktigste grunnlaget for all læring er tre T-er:

Trygghet, Trivsel og Tilhørighet. Disse tre T-er gikk igjen i all pedagogikk- og psykologiopplæring.

Fjernes en eller flere av disse faktorene skjer det lite eller ingen læring.

Jeg har hentet barnebarn på skolen 2-3 ganger i uka i 6 år. Ved henting av barnebarn, går jeg inn i skolegården og ofte inn i gangen. Jeg møter blide, fornøyde barn og personale. Jeg har ennå tilgode å se barn som krangler, gråter og er lei seg. Dette viser Trygghet, Trivsel og Tilhørighet.

Ås skolekrets dekker et stort område. Tettbygde områder som Tomterhagan, Siggerudhagan, Vestvang, Bjørkehagen og Hammerstadkollen i skolens nærhet og mange litt mindre tettbygde områder. Alle med trygg og sikker skolevei med sykkel-gangavstand. Må barna kjøres til skolen er det lagd fin levere-henteplass ved Hammerås, der også buss og taxi for de som trenger det, kan levere og hente på en trygg måte.

Skolebygget består av en gammel og en ny del. Den gamle delen har blitt framstilt som et stort oppussingsobjekt. Det kan selvfølgelig pusses opp, men etter mitt syn ikke nødvendig. Det er ventilasjonsanlegg og nye vinduer i alle klasserom, og klasserommene tilfredsstiller krav til størrelse og alle rom har nærhet til toalett. Det samme gjelder gymsalen som også har nyere garderober og scene. Jeg har ikke hørt at noen elever eller foreldre klager på gamle rom. I sommer er den også malt utvendig og skolen fremstår som velstelt og ordentlig.

Trivsel, Tilhørighet og Trygghet er ikke avhengig av nye tak, gulv og vegger, men atmosfæren, kulturen og innholdet i rommet.

Noe av det mest unike med Ås skole er beliggenheten. Veldig sentralt i bygda og i tillegg til store, fine utearealer har skolen et lokalmiljø som brukes flittig. Bygdetunet med unike muligheter for god uteskole, skogen mot Spetdalen og Åsleia med flere gapahuker og utesteder. I tillegg brukes fotballbanene på Myhrer mye.

Eksempelvis før sommerferien syklet 6.kl. trygt gjennom skogen fra skolen til Blindesenteret i Hurdal og overnattet i telt.

Til vinteraktiviteter brukes også skogen og Bygdetunet i tillegg til akebakken ved Åsleia, skøytebanen på Myhrer, skiløyper på jordene rundt skolen og med muligheter for lengre turer mot Dønnumskia og Eidsvoll Verk. Skolen har lærere og ansatte som vet å benytte seg av dette. Jeg kjenner ikke til andre skoler i bygda som har alle disse mulighetene.

Barneskole/ ungdomsskole:
At en barneskole er mye viktigere for kretsen enn ungdomsskole er lett å forstå. Små barn er mye mer avhengig av kort og trygg skolevei og trygghet i nærmiljøet. Ungdomsskoleelevene er mer selvgående og takler lenger skolevei og buss mye bedre og synes det er greit å bytte skole og miljø.

Eidsvoll trenger ny ungdomskole men den må ligge i Sørbygda/ Dal området.

Ås skole har et veldig godt rykte på grunn av mange års jobbing med å innarbeide en god skolekultur og et sosialt trygt innhold. Der er det viktig at hvert barn blir sett. De fleste voksne kjenner navnet på de fleste barna.
Mange har flyttet til kretsen nettopp for å ha barna på Ås skole. De har kjøpt hus i nærområdet for at barna skal ha en god skolehverdag og trygg skolevei. Mange kommer fra andre kommuner og er med på å øke antall skattebetalere i kommunen.

Beliggenhet:
Ås skole har en sentral beliggenhet midt i bygda. Beliggenheten er et knutepunkt mellom nord, sør og øst. Sentralt for levering av barn for foreldre som skal videre på jobb ulike steder i Eidsvoll, eller avhengig av buss og tog til arbeidstedet.

Ved å legge ned Ås skole som barneskole, vil de fleste familier få større problemer med logistikken i en travel hverdag. Mange foreldre vil få mye lengre arbeidsvei som igjen vil

pålegge familiene store ekstrakostnader. Små barn som skal kjøres/hentes på SFO morgen og ettermiddag i tillegg til reisevei til eget arbeidsplass. Hvis mine barnebarn blir flyttet til Vilberg barneskole vil jeg måtte kjøre ca 4 mil pr uke for hente barnebarn. Hva med all trafikk gjennom Sundet/ Vilberg som allerede er nokså belastet i rushtiden? I tillegg er Eggerskjæringa om vinteren er også en utfordring.

Som godt voksen kan jeg nå bidra i hverdagen med å hente barnebarn på skolen, eller at de kan gå hjem til oss på en trygg skolevei. Dette er med på å holde oss i aktivitet og etterhvert vil de kunne hjelpe oss med ting vi ikke klarer selv, slik at vi kan bo hjemme lengst mulig.

Skolen er hjertet i lokalmiljøet.

Nærskolen er viktig for barn, foreldre, besteforeldre og alle andre beboere i kretsen. Den brukes til arrangementer, møter, aktiviteter på ettermiddag og kveldstid.

Forslag til andre løsninger:

1) Behold eiendomsskatten og ikke la barna lide for at den skal fjernes. Det blir dyrere for barnefamilier som må kjøre barn til og fra SFO enn å betale eiendomsskatt.
2) Selge gamle Vilberg skole. Barn er viktigere enn eiendom.
3) Flytt helsestasjonen til ledige lokaler på Vilberg skole og frigjør lokalene i Sundet til andre kontorer.
4) Selg Badet og flytt kulturskolen til ledige lokaler på Vilberg skole. Kulturskolen bør også bruke de øvrige skolene i kommunen til undervisning, da disse står tomme på ettermiddagen og vil gi mange av dens elever kortere vei til timer.
5) Stensby barnehage kan flyttes til Langseth skole med evt. et nytt tilbygg/ombygging. Selge de gamle lokalene.
6) Feiring skole er vel den skolen med færrest elever. Jeg vil ikke foreslå å legge ned den da den er et hjerte i den delen av bygda, men kanskje ungdomsskolen der kan flyttes til Vilberg. Feiring og Langseth skoler har så få elever at de kan ha felles administrasjon.
7) Justering av skolegrenser: Elever fra Finstad kan på sikt gå på Vilberg skole. Uten at noen må tvangsbytte skole nå. Det vil kunne frigjøre plass på Ås skole ved mer tilflytting og økende elevtall, for å hindre kostnader til utvidelse av skolen. Og evt. kunne ta imot elever som bor nærmere Eidsvoll Verk skole, da det er planlagt stor utbygging av Lundsjordet og ved Mostue.

Jeg mener det gjøres en stor feil ved å legge ned Ås som barneskole. For kretsen blir det en tragedie, og det er et kortsiktig tiltak som ikke gagner Eidsvolls fremtid.

Til ettertanke:

- **Dere som stemmer for å legge ned Ås skole som barneskole, stemmer for å ødelegge en stor, sentral og viktig del av bygda.**

- **Dere stemmer for å pålegge over 300 barnefamilier en mer travel og kostbar hverdag.**

- **Og det verste av alt; dere stemmer for å frata over 300 barn Trygghet , Trivsel og Tilhørighet over lengre tid, kanskje hele skoleløpet.**

Med hilsen

Karin B. Smestad,

Boksrudveien 23.

Høringssvar til utredning av barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Jeg skriver dette høringssvaret som bestefar til barn ved Ås skole og som en godt voksen innbygger i bygda. Debatten om skolestrukturen handler naturligvis om barna, men den handler også om hvordan vi skal skape bærekraftige lokalsamfunn som gjør det mulig for eldre å bli boende hjemme lengst mulig.

Jeg nærmer meg en alder hvor det blir stadig viktigere å ha familie, tjenester og et levende lokalmiljø i nærheten. Både statlige myndigheter og kommunene har i mange år hatt som mål at eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Dette er først og fremst ønskelig for den enkelte, men også fordi det er den mest samfunnsøkonomisk lønnsomme løsningen. Kostnadene ved institusjonsplasser og omfattende omsorgstjenester er svært høye. Hver måned og hvert år en eldre innbygger kan bo trygt og godt hjemme, representerer betydelige besparelser for kommunen.

For at dette skal være mulig, må det finnes livskraftige lokalsamfunn.

En skole er langt mer enn et undervisningsbygg. Den er selve motoren i et lokalsamfunn. Skolen tiltrekker seg barnefamilier, gjør området attraktivt å bosette seg i og bidrar til å opprettholde verdiene på boliger og eiendommer. Når kommunen legger ned en nærskole, risikerer den samtidig å redusere attraktiviteten til hele området. Færre barnefamilier ønsker å etablere seg der, og befolkningsgrunnlaget svekkes over tid.

Dette har igjen økonomiske konsekvenser for kommunen. Når færre familier flytter til området, reduseres framtidige skatteinntekter. Kommunen får mindre tilvekst av innbyggere, mindre grunnlag for frivillighet, mindre kundegrunnlag for lokale butikker og dårligere utnyttelse av eksisterende infrastruktur. Slike langsiktige kostnader er vanskelige å beregne, men de er reelle.

For oss besteforeldre er nærheten til skolen avgjørende. Når barnebarna går på skole i nærmiljøet, kan vi bidra i hverdagen. Vi kan hente dem på skolen, passe dem etter skoletid og være en ressurs før fritidsaktiviteter. Dette gir foreldre avlastning og fleksibilitet. Mange småbarnsfamilier er avhengige av slik uformell hjelp fra besteforeldre for å få en travel hverdag til å gå opp.

Denne typen omsorgsarbeid utføres gratis, men har stor økonomisk verdi for samfunnet. Hver time besteforeldre kan bidra med, er tid som ellers kunne krevd betalte tjenester eller redusert foreldres mulighet til å stå i arbeid. Når generasjonene bor og lever tett på hverandre, skaper det derfor verdier som sjelden kommer fram i kommunale regnestykker.

Jeg er også bekymret for konsekvensene for lokalt næringsliv. En skole skaper aktivitet i nærmiljøet hver eneste dag. Foreldre handler på vei til og fra skolen. Besteforeldre bruker lokale tjenester når de besøker arrangementer. Lokale lag og foreninger benytter skolens fasiliteter. Dersom elevgrunnlaget og tilflyttingen reduseres, svekkes også kundegrunnlaget for nærbutikker og andre virksomheter. Når slike tilbud forsvinner, blir det igjen mindre attraktivt å bo i området.

For eldre er dette særlig viktig. En lokal butikk, møteplasser og aktivitet i nærmiljøet bidrar til selvstendighet, sosial kontakt og livskvalitet. Ensomhet blant eldre er en utfordring som også medfører kostnader for samfunnet gjennom økt behov for helse- og omsorgstjenester. Levende lokalsamfunn motvirker dette.

Jeg er også bekymret for at en eventuell nedleggelse av Ås skole vil føre til et vakum rundt skolen som igjen fører til redusert/bortfall av lokal frivillighet. Mister vi frivilligheten, mister vi de som drifter anlegg og fritidstilbud som er viktig for både barn og oss godt voksne. Dette er igjen med på å fjerne tilbud for senioraktivitet som er spesielt viktig for å demme opp for eldrebølgen og de samfunnsøkonomiske kostnadene knyttet til dette. Idrett er en del av å holde seg frisk, og man gjennom bidrag her også opplever å være til nytte for samfunnet.

Kommunen bør derfor se på den samlede samfunnsøkonomiske effekten av en eventuell nedleggelse. Besparelser på skolebudsjettet må veies opp mot:

- Risiko for redusert tilflytting av barnefamilier.
- Lavere attraktivitet og verdiskaping i lokalsamfunnet.
- Svekket grunnlag for lokal handel og næringsvirksomhet.
- Lengre skoleveier og økte transportkostnader.
- Mindre mulighet for besteforeldre og andre nærpersoner til å bidra i hverdagen.
- Økt risiko for sosial isolasjon blant eldre.
- Svekket grunnlag for at eldre kan bo hjemme lenger.
- Potensielt høyere framtidige utgifter til helse- og omsorgstjenester.

Jeg håper derfor kommunen løfter blikket utover de kortsiktige budsjettmessige gevinstene og vurderer hvilken rolle Ås skole spiller for hele lokalsamfunnet. Skal flere eldre kunne bo hjemme lenger, trenger vi levende bygder med barnefamilier, aktivitet, møteplasser og sterke bånd mellom generasjonene.

For meg er Ås skole en viktig del av denne helheten. Å bevare skolen handler ikke bare om dagens elever, men om å sikre et bærekraftig lokalsamfunn der både barn, foreldre og besteforeldre kan leve gode liv i framtiden.

Med vennlig hilsen

John Kristian Smestad